

Gyökerek és szárnyak

Kíváncsiak vagyunk, honnan jöttünk, kitől származunk, mit hagytak ránk örököül ők, mert aki ismeri múltját, tudja jelenét, az képes a jövőjét is tervezni.

7. oldal

Szombat este a Titun

Csend, nyugalom, mélység, önmagunkba nézés, átértékelés... a pánikszavak helyett az idei tavaszi hónapok kapcsán... S hova tűnt már az a csend?

8. oldal

Alázat, tisztelet, hála

Augusztus 30-án búcsúzott a németi református gyülekezetől Sipos Miklós lelkipásztor, volt esperes. Negyvenegy év lelkipásztorság után vonul nyugdíjba.

14. oldal

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2020. OKTÓBER • 31. évf. 19-20. szám • Ára 3 lej

Az emlékezés eredet és úti cél

Amikor a gyerek sugárzóan lelkes kíváncsisággal unszolja szüleit, hogy: meséljétek arról, milyen volt, amikor ti voltatok gyerekek! – az inkább hallgatni vágyó fáradtságból boldog, meglepően felfrissült emlékezés kerekedik. Megelevenednek a régi történetek, megcsiklandoznak a már-már elfeledett csínytevések. Mintha újult erővel és felfrissült reményekkel telne meg az emlékező szíve: miért is ne valósulhatnának meg az álmok, miért is ne lehetne bátrabbnak, vállalkozószelleműbbnek lenni?! Aztán a szülők szeretetének gyermeki élménye... amikor a visszajátszott emlékek nyomán megértjük az „öregket”.

És a kudarcok. A keserűség íze, amely emlékeztet, hogy ilyet többet inkább ne kóstolgassak. De ha már megtörtént velem, ta-

lán könnyebben megérthetem mások hasonló helyzetét. Együttérezhetek, segíthetek, megbocsáthatok, feltétel nélkül jobban szerethetek.

Az emlékezés feljebb emel, mert hasznos tapasztalat lehet, amire ha ráállok, többet láthatok. Emlékezni azt jelenti: erősödni; helyre találni; szeretni és szeretve lenni; mosolyogni; a vétket megpróbálni elkerülni; tanulni és tanítani. Emlékezni azt jelenti, magamat, eredetemet és úti célokat jobban megismerni, ahhoz közelebb kerülni.

Október a reformáció (megjavítás, alakulás) hava. Ősz a gyümölcsök számbavétele. Fontos, hogy emlékezni tudjunk: számítunk, mert gyümölcsöt hozunk. Sőt, jövőre talán még többet teremhetünk.

GHITEA-SZABÓ JÓZSEF LEVENTE

A felejtés bűne

Az emberiség egyik nagy bűne, hogy nem emlékezik.

Nem emlékszünk a tegnap örömeire és fellelkesüléseinkre: még a bánat és a bosszúság sem hagy bennünk maradandó nyomot. Nem emlékszünk a bölcs tanácsokra, nem tanulunk hibáinkból, és arra vagyunk kárhoztatva, hogy újra és újra elkövessük ugyanazokat a tévedéseket. Az idők nem emlékeznek, hogy ők is voltak gyerekek és fiatalok, és nem voltak jobbak a mostani nemzedéknél. Bezzeg a mi időnkben! – mondják, csak közben elfelejtik, hogy akkor sem fonták kolbászból a kerítést.

Sokan nem emlékeznek arra, amit az iskolában tanultak. Ezért terjedhet el annyi álhír és babona, mert az emberek többsége nem ismeri fel a számárságot. Képtelenséget csak akkor hisz el az ember, ha nincsenek ismeretei a világról. Aki odafigyelt biológia-, kémia- és fizikaórán, az nem várja a televízió képernyője előtt a pénzenergiát, nem hisz a kristályok gyógyító erejében és a kártyajóslásban.

A történelem a nagy tanítómester, szokták mondani, de hát nemcsak a történelemórán tanultakra nem emlékszünk, hanem még arra sem, amit átélünk. Milyen gyorsan elfelejtették sokan például a kommunista rendszert. Nem is volt az olyan rossz! – mondják némelyek. Persze hogy nem! Ha valaki szerette a sötétséget, az elnyomást és a sorban állást, annak kifejezetten szép időszak lehetett.

(Folytatás a 2. oldalon)

www.facebook.com/harangszo

A felejtés bűne

(Folytatás az 1. oldalról)

Volt mindenkinek munkája! – sóhajtának fel mások. Persze rosszul emlékeznek: csak állása volt mindenkinek, de sokan csak selejtet és veszteséget termeltek. A kapitalizmus játékszabályai mások: a munkást nem tartják feleslegesen, csak valós munkájáért, és néha még úgy se. (Fizetett dologkerülő természetesen van a kapitalizmusban is, de ahhoz valaki valakijének kell lenni, hogy pénzért ábrándozzon az ember fia/lánya valamelyik közintézményben.)

Nem emlékszünk fogadalmainkra és esküvéseinkre sem. Gondolhatunk itt azokra, akik a konfirmációban ígérik és fogadják, hogy református egyházunknak holtig hűséges tagjai maradnak, de néhány évvel később se erre, se a Heidelbergi Kátéra, se gyülekezetükre nem gondolnak. Idősebb hívek olykor hivalkodva mondják: Bezzeg a mi időnkben nemcsak egy pár kátét mondtunk fel ám, hanem az összezt kívülről kellett fújni! Persze most már egyet sem tudnak felidézni, mert már nem emlékeznek.

A házassági eskü szintén feledésbe merül. Esküszünk Isten színe előtt, hogy egymással megelégszünk, együtt tűrünk és szenvedünk,

aztán sokan már a következő napon nem tűrik a másikat. Sok a válás, az okok ismertek és emberileg megmagyarázhatók, sok okossággal körül is bátyázzuk, hogy ez miért elfogadható. Olyankor már csak az emberi okokról beszélünk: az Isten előtt tett eskü hirtelen a feledés homályába merül.

A lelkipásztori esküben a lelkipásztor megfogadja, hogy Isten szolgálaként betartja az egyházi rendet, a törvényeket, engedelmeskedik törvényes feletteseinek, és mindent úgy tesz majd, ahogyan az elő van írva. De ez is hamar kihull a szívből: fontosabb a pénz, a pozíció és az önzés.

A politikusok rendszeresen visszaélnak az emberek emlékezőképességének hiányosságai-val. Sokszor megígérik újra és újra ugyanazt a dolgot, az emberek pedig bizakodva adják rájuk szavazatukat, hogy aztán megrendülve panaszkodják: jaj, becsaptak minket! Hát igen, csak ugyanúgy becsaptak négy, nyolc, tizenhat éve is. A tévesen Einsteinnek tulajdonított mondás szerint csak az örült teszi újra és újra ugyanazt, arra várva, hogy más eredményre jusson.

Elfeledkezünk azokról is, akiknek hálával tartozunk. Sok az emléktábla, a szobor, ahol ünneplés után elrohad a koszorú. Sok a sír, amit belep a gaz. Sok ünnepelt színész,

élsportoló, író és költő hal meg magányosan és elfeledve. Nagy emberek zsugorodnak jelentéktelenné a feledés homályában.

Sokszor még arról is elfeledkezünk, hogy magyarok vagyunk. Gondolhatunk itt azokra, akik még az anyanyelvüket is elfelejtik, akik megtagadják szülőföldjüket, őseiket, gyökereiket! Elfelejtjük, hogy Árpád és Szent István örökösei vagyunk, nagy múltú, a történelemben fontos szerepet játszó nép. Erre pedig csak akkor lehetünk büszkék, ha a jelenben is erősek maradunk, és nem felejtjük azokat, akik felemelték nemzetünket, de azokra is emlékezünk, akik árulásukkal megbocsáthatatlan károkat okoztak.

És végül, de nem utolsósorban: olykor még azt is elfelejtjük, hogy emberek vagyunk! Azok, akik elmennek az ájult ember mellett az utcán, akik átlépnek a kolduson, akik fellökik a mozgássérültet a buszon, akik kiszákmányolják az időseket, az árvákat, talán már arra sem emlékeznek, hogy őket is anya szülte.

Pedig aki örök emlékezetvesztésben él, hitetlen, tudatlan, nemzetietlen és embertelen emberként, arra nem fog emlékezni majd a kutya sem.

WAGNER ERIK

Boldog sóvárgás

„Boldogok, akik éheznek és szomjaznak az igazságra, mert ők megelégtetnek.” Mt 5,6

Minden gyermek, amelyik megszületett és él, lélegzik és étel után sir. Az egészséges élet egyik jele az éhség és a szomjúság. Jézus itt nem arról az igazságról beszél, ami a hazugság ellentéte (a valóság), hanem ami a megigazulás eredménye (igaznak lenni). Isten igaznak lát minden embert Jézus Krisztus által, ha befogadta őt az életébe. Krisztus igazsága a miénk lett, ezáltal megigazultunk Isten előtt. Ezért hirdetjük mindenkinek: fogadd el Krisztus igazságát a magad hamissága helyett, hogy kegyelemből hit által helyed legyen Isten országában, „amelyben igazság lakik.” (2Pét 3,13)

Aki már megigazult, abban Krisztus „lakik” Szentleke által. Ennek a krisztusi „szereket, öröm, békesség, türelem, szívesség, jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás” a legnyilvánvalóbb jele. (Gal 5,22-23) Ezt jelenti Isten országa polgárként élni e világban.

MIT JELENT „ÉHEZNI ÉS SZOMJAZNI” A KRISZTUSBAN VALÓ MEGIGAZULÁST?

Ez azt a vágyakozást jelenti, ahogyan egykor a sóbányák felől közeledő, sót szállító

szekereket „só-várogva” várták az emberek, mert a konyhákból elfogyott a só, ami az ízesítéshez és a tartósításhoz nélkülözhetetlen volt.

Ez az „éhség és szomjúság” nem csupán egy ünnepi hangulat vagy templomi kikapcsolódás utáni vágy, hanem az élő Krisztussal való közösség sóvárgása.

Legyen számunkra legalább olyan fontos a Krisztussal való közösség, mint az étel és az ital, mert „nem csak kenyérrel él az ember, hanem minden igével, amely Isten szájából származik”. (Mt 4,4)

MI „A MEGELÉGÍTÉS BOLDOGSÁGA”?

Azt olvastam, hogy akik folyamatosan éheznek és szomjaznak, lassan sárgának látnak mindent. Ha enni kapnak, minden kiszínesedik, és újra eredeti színben látják a világot.

Különös, hogy akik nem éheznek és szomjaznak az igazságot, azok szürkének, színtelennek látnak mindent. Akik pedig éheznek és szomjaznak az igazságot, és megelégtetnek, azok még szebbnek és színesebbnek látják a világot, mint amilyen. Hát ez a boldogság!

BOGYA MIKLÓS

A hit emlékkövei

„Vegyetek fel innen a Jordán közepéből... tizenkét követ.” Józs 4,3

Az életben sok minden megtörténik velünk, de az idő múlásával sokat is felejtünk. Pedig vannak olyan dolgok, amelyeket soha nem szeretnénk elfelejteni. Ezek nagyon drága emlékek mind a magunk, mind a családtagjaink vagy a népünk életében. Izráel is emlékköveket állított fel, hogy emlékezzenek Isten csodáira, amelyeken át vezette az Úr a választott népet.

Készülődj!

Izráel a Jordánon való átkelésre készülődik. Ki kell mosniuk a ruháikat és tisztának kell maradniuk. Ez azt is jelentette, hogy nem élhetnek nemi életet.

Készülniük kell az átkelésre. Lelkiképpen. Egész bensőjükkel az Úrra kell gondolniuk, lelki szemeikkel az Úrra kell nézniük, Istenre kell figyelniük. Az előttük levő útra kell koncentrálniuk. Ez akkor mindennél fontosabb volt.

Éppen ilyen fontos nekünk is az istentiszteletre és az úrvacsoravételre készülni. Hiszen az Úrral találkozunk! Az istentiszteletre és az úrvacsorára való készülődésünk megnyitja lelki szemeinket és meglátjuk az Urat. Ez a készülődés sokszor napokat vesz igénybe. Aki arra törekszik, hogy Istennel lelki közösségbe kerüljön, annak sokat kell ebben gyakorolnia magát.

Nem csak az előkészület a fontos. Éppen ilyen lényeges az is, hogy hátrafelé is tekintünk. Nézzünk vissza és vegyük észre életünkben az Isten nagyságos tetteit. Nagyon fontos ez a visszatekintés is.

Ebben a rohanó világban szükségünk van elcsendesedésre, elmélkedésre és emlékezésre is. Sajnos a mi „óemberünk” hajlamos elfelejteni az Isten nagyságos dolgait, amelyekkel az Úr meggazdagította az életünket.

Tizenkét ember, minden törzsből egy férfi egy-egy követ kellett vigyen magával a Jordánból a túlsó partra. De nem csak akkor állítottak emlékköveket, amikor a Jordánon átkelnek.

TIZENKÉT KŐ

Józsué könyvében hét alkalommal olvassunk arról, hogy Isten népe emlékköveket, emlékoszlopokat állított fel.

Isten arra tanít bennünket, hogy emlékezzünk arra, amit Ő velünk tett. Ezért vannak az egyházi, egyéni, családi ünnepeink.

Ilyen alkalom a keresztség és az úrvacsora is, amikor arra emlékezünk, hogy mit tett az Úr Jézus értünk. „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre” – mondta maga Jézus Krisztus.

Józsué könyvében azonban más kövekről is szó van. Három olyan kőoszlop van, amely egy síremléket jelöl.

A halál a bűn miatt van. Ez ellen nem tudunk mit tenni. Ám aki Jézusban hisz, az „emlékezik”. Az, aki Jézusban hisz, tudja, hogy a sírköve elvétezik majd. Egyébként „földi életünket azért élhetjük, mert Jézus él”.

CÉLJAINK ÉS FELADATAINK

A tizenkét kő Isten szabadítására emlékeztette Izráelt. A hatalmas Isten harcolt értük és mindent megtett, hogy szabadulást adjon népének. Minden népnek meg kell tudnia, hogy Isten keze hatalmas és erős. Ezért félnie kell Őt minden népnek.

Istent félni nem retteget jelent, hanem azt, hogy tiszteljük, imádjuk és szeretjük Őt. Naponta kapcsolatba kell lennünk vele, mert Ő közösségben akar lenni velünk. Mi pedig naponta emlékezzünk az Ő nagyságos tetteire, ahogyan Aszáf is mondja: „Megemlékezem az Úrnak cselekedeteiről, sőt megemlékezem hajdani csodáidról.” Zsolt 77,12

SZEMÉLYES ÉLMÉNYEINK

Mire valók az emlékoszlopok és mire valók az ünnepek?

Arra, hogy egy másik, utánunk jövő generációnak, nemzedéknek elmondhassuk, hogy milyen a mi Istenünk.

Sok helyen olvassuk a Bibliában, hogy a szülőknek az volt a feladatuk, hogy gyermekeiknek elmondják azt, amit Isten tett velük.

„Mit jelentenek ezek a kövek?” – kérdezték a gyermekek.

Ekkor a szülők elmondták, hogy az Úr hatalmas kézzel visszatartotta a magáradt és tajtékzó Jordán vizét, és így a népet bevezette az ígért földjére.

Az élmények nagy befolyással vannak ránk. Sok mindent elbeszélhet az ember, de az leginkább teória, elmélet marad. A hitéletünkben is ez a helyzet.

Vajon vannak-e személyes bizonyágtételeink a gyermekeink előtt arról, hogy mit tett velünk és értünk az Úr Jézus? Élménnyé tudjuk-e tenni gyermekeink számára a kenyer, a bor, a víz jelentőségét, valóságát?

Hiszem, hogy az Úr ezután is ad alkalmakat arra, hogy „emlékköveket” állítsunk akár gyülekezetünk, akár családunk életében. Ne felejtsük el ezeket!

Emlékezzünk az Úr nagy tetteire, és valljuk meg igaz hittel, hogy mi az övéi vagyunk az Úr Jézus Krisztus által. Ezért Őt féljük, vagyis Őt imádjuk, Őt tiszteljük és Neki adunk dicsőséget.

Gyermekeinket is ebben az igaz hitben, tartós reménységben és lángoló szeretetben neveljük. Így nem lesz, nem lehet hiábavaló a mi munkánk az Úrban. (1Kor 15,58).

Az emlékezet lépcsőfokai

Az emberi emlékezetet nagyjából száz éve vizsgálják többé-kevésbé tudományos módszerekkel. Az emlékezetet azonban nem lehet „laboratóriumi körülmények között” vizsgálni. Nagyban befolyásolja ugyanis az ember lelki állapota és más, egyénenként változó körülmény.

Mi is az emlékezet?

Mi Olaszország fővárosa? A rózsabokornak vannak-e tüskéi? Mikor van karácsony? Mit jelent az, hogy nagylelkű? Hány centiméter egy méter? Mi a szeretet? – Néhány példa arra, hogy agyunkban milyen tömördek információkat tárolunk, amelyet bármikor előhívhatunk.

Egy átlagos ember 20–40 ezer szót ismer (Arany János az élete során leírt 287 425 szóból összesen 59 697 egyedi szót használt), ennek jelentős része földrajzi, történelmi és más adatszerű tudás, illetve az az ismeretanyag, amit tárgyáról, színekről, illatokról, anyagokról stb. tárol az ún. szemantikus emlékezeti rendszer. Az oktatás célja ennek a rendszernek a feltöltése.

Az emlékezet legismertebb tudományos megközelítése a rövid és hosszú távú memória fogalma.

A tanulás folyamán a „munkamemória” felelős azért, hogy a megfelelő helyre kerüljenek az életben való boldoguláshoz szükséges információk. Amikor ez orvosilag sérül, amnéziáról beszélünk.

Az emlékezet tudományos vizsgálata mindig egyéni vizsgálódás eredménye, de létezik az ún. kollektív (társadalmi) emlékezet is. Ez a szociális együttéléshez szükséges társadalmi kommunikáció része.

Ez a közös emlékezet mindig konkrét eseményeket, személyeket, helyszíneket és időpontokat örökít meg, és jellemzően csak a csoporttagoknak (nemzet, kisebbség) van meg ez a speciális múltértelmezésük.

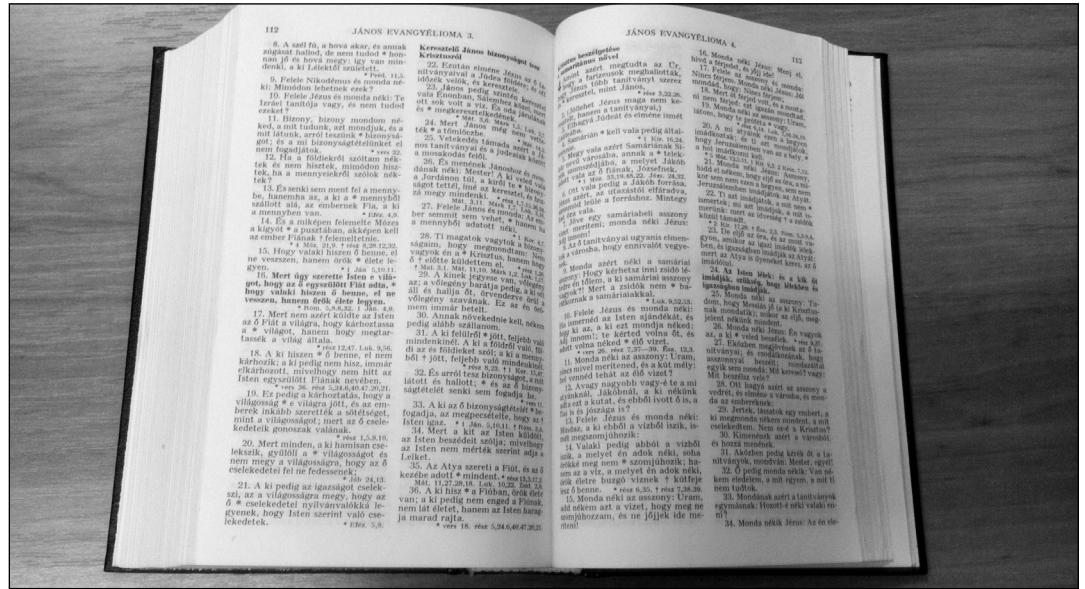
Trianon csak nekünk, egymástól elszakított magyaroknak fáj.

A kollektív emlékezet mindig rekonstruktív, ami azt jelenti, hogy egyfelől az előhívás az aktuális igények szerint történik, rendszertint ünnep vagy megemlékezés apropóján, illetve másfelől az emlékezés folyamatosan újraszerveződik, hogy így befolyásolja a jövőbeni cselekedeteket.

Az evangéliumok írásba foglalása is így történt: jóval Jézus halála után, ismeretlen szerzők tollából, de már hagyomány, azaz közös visszaemlékezés révén.

A történelem pedig a kollektív emlékezet egy sajátos formája, aminek identitásformáló szerepe van.

A társadalmi emlékezet kb. 80-100 évig vagy három-négy generáció távlatáig él, és

minden nemzedékváltással változik a tartalma. Az események rögzítésének igénye 40 év elteltével jelentkezik (a zsidók pusztai vándorlásának időtartama a honfoglalás előtt!), ekkorra a következő generációnak elmesélt emlékek nagy része letisztázódik és beépül a közösség identitástudatába. Az események átéltőinek halála után a közösség rituális kezek között emlékezik tovább.

EMLEKEZÉS A BIBLIÁBAN

A kollektív emlékezet megőrzésének Istentől rendelt bibliai lehetősége az ünneplés volt. Az áldozatbemutatással összekötött ünnepi alkalmak fontos része volt a kommunio.

Az áldozat közös elfogyasztása mély közösséget hozott létre. Ez a magyarázat tehát arra, hogy a zsidóság számára a legfontosabb ünnep a szombat és a páska volt.

Mindkét ünnep Izrael nagy identitásformáló élményét idézte fel: Isten az, aki először a teremtésben, majd az Egyiptomból való szabadításban kifejezte azt, hogy igényt tart a népre.

A páska szertartási rendjébe Isten bele is illesztette az emlékezet átadásának szigorú és elmaradhatatlan formáját: „A legfiatalabb jelenlevő megkérdezte, hogy miben különbözik ez a nap a többitől, és miért történik mindez. Erre a családfő elmondta az egyiptomi szabadtás történetét, amire a páska emlékeztet.” (*Keresztyén bibliai lexikon*)

A zsidó hagyomány szerint a múltra való emlékezés legnemesebb formája a tanulás.

Uri Asaf zsidó író szerint „Zsidónak lenni: Emlékezni és őrizni.” Számukra az emlékezés azt jelenti, hogy tudják: az Úr adta a törvényt a Sínai-hegyen; Ő az, aki kivezette a népet az egyiptomi fogságból, és bevezette Kánaán földjére. Az őrzés parancsolata pedig a Tóra naponkénti tanulására irányul. Az ör-

zés a zsidóság első számú tevékenysége, ami értelmet ad életének.

Ez a parancsszerű átadás az úrvacsorában is megfigyelhető, különösen a Pál apostolnál olvasható szereztetési igében feltűnő, hogy kétszer is felhívja rá a figyelmet: „ezt cselekedjétek az én emlékezetemre”.

Zwingli ezért tekintette egyszerűen emlékvacsorának, szimbolikus cselekedetnek. Emlékvacsorát azonban csak halott ember emlékére szoktak tartani! Kálvin János megérezte az úrvacsora ezen titkát, amit így fogalmazott meg: „unio mystica cum Christo”, azaz: titokzatos közösség Krisztussal, mégpedig az élő Krisztussal.

Az úrvacsorában együtt érvényesül az emlékezés és az előretékinítés. Hasonlóan ahhoz, ahogyan egy-egy nemzeti ünnepre tekintünk. A múltbeli eseményeket azért idézi fel az ember, hogy meglássa a jelenre kifejtett hatásukat, a jövőbe tekintve pedig mindig reménységet keres, hogy abból erőt merítve tovább haladhasson. Ez az emlékezés igazi szerepe!

TÖRTÉNELEM – ÜDVTÖRTÉNET

Jézus főpapi imájában arra kéri az Atyát, hogy ne kivegye az övét a világból, hanem őrizze meg őket a gonosztól (Jn 17,15). A keresztyén ember ugyanis éppen úgy része a mulandó világnak és a világ történetének, mint a hitetlen ember. Isten nem kiemeli választottait, hanem belehelyezi a világ történetébe, hogy általuk (is) alakítsa annak folyását!

A keresztyénség két évezredes ideje alatt mindenkor történelemformáló tényező volt. Különösen az oly felsőbbrendűnek és áhíttatlak követendőnek titulált „nyugati világra” tett alapjaiban átforgató hatást az ún. zsidó-keresztyén kultúra.

a jelenen át az örökkévalóságba

A keresztyén anyaszentegyház a hívők közössége és társadalmi szerveződés egyszerre. Augusztinus egyházatya ezt úgy fogalmazta meg, hogy van látható és láthatatlan egyház. Test és lélek (hit), ami azt megtölti. Isten országának földi „képviselője” viszont több kell hogy legyen, mint valamiféle társadalmi vagy kulturális csoportosulás! A hit átfogja az élet egész valóságát!

Számunkra, akik Európának abban a részében élünk, ahol a keleti és nyugati egyház találkozik, talán fel sem tűnik, hogy a kettő mennyire eltérő, mégis meghatározó élet-szentség-felfogást vall.

Ebbe a szentségbe keleten szinte minden belefér: a vásárnapi istentisztelet is, ami tulajdonképpen bekapcsolódás a mennyei istentiszteletbe (liturgiába), és a templomot megpillantó ember gépies keresztség is. A Szent mindenhol jelen van.

A keresztyén egyház nyugaton legalább ekkora befolyást gyakorolt a közgondolkodásra. Hatására alapvetően változott meg az emberek felfogása az élet minden területére vonatkozóan – a személyes kapcsolatoktól kezdve a közerkölcsön át az általános világ-szemlélettel bezárólag –, bár ez napjainkban egyre kevésbé látszik érvényesülni.

A világ története nem maga az üdvtörténet, még akkor sem, ha Isten egyszülött Fiának testet öltésével Isten valóságosan is belépett a mulandó időbe és annak folyásába. Tette ezt azért, hogy megértesse hűséges szeretetét a bűnös világgal. A világ történetének nem minden lapja része Isten üdvtervének, még az egyház története sem szent történelem.

Az élet középpontja az Isten hűséges szeretetbe vetett hit! A református ember éppen ezért nem várja tétlenül, hogy mit hoz számá-

ra a történelem, nem közömbös a világ alakulása iránt, hanem hittel arra tekint, hogy miként alakíthatja ő maga is Isten eszközeként a történelmet Isten dicsőségére.

ÖRÖKSÉGÜNK: A REFORMÁCIÓ

A reformáció teológiai, társadalmi és közgondolkodásbeli hatásai végérvényesen átfarmálták a keresztyén világot. A tolerancia, az állami szabályozás, az ideológiai és szervezeti változások pedig csak néhány olyan kulcsszó, amelyet Istenben nem hívő emberek is a reformáció előnyeiként ismernek el.

A reformáció lényegét sokan sokféleképpen próbálták már összefoglalni. Kálvin jogász ember volt. Akarva-akaratlan ez a körülmény lett a meghatározója annak a „hozáállásnak”, amit kálvinizmusnak mondva igyekszünk meghatározni.

Kálvin egész életét odaszánva, a Szentírást kezében tartva próbálta helyesen értelmezni az Isten tekintélye és az emberi szabadság közötti kapcsolatot. *Institutiójában* is ezt próbálta áttekinthető rendszerbe foglalni.

Az *Institúcióval* kezében azonban még mindig csak félkező óriásként állna előttünk! Ne feledkezzünk meg arról, hogy az új szemléletmód (reformáció) az ember világban betöltött szerepének átértelmezése nélkül nem sokat ér! Ezért születik meg 1541-ben, az *Institutio* után öt évvel a *Genfi Gyülekezeti Rendtartás*, a városi és egyházi alkotmány (akkor a polgári és egyházi még egybeesett!): ez áttemelte a reformáció szemléletmódját a mindennapi életbe. A reformáció ugyanis nem csak egy esemény, hanem maga az élet megélésének bibliai módja!

Rendszerint Kálvin szigorú egyházfegyelmen akad meg tekintetünk, de ez maga is be-

szédes! Kálvin és a reformátorok számára ez volt az egyik legfontosabb, ezt kellett hát a leginkább körülbástyázni. Azt erősítjük, ami a legveszélyeztetettebbnek bizonyulna ostrom esetén.

A reformátorok korában az egyházat Isten teremtményének és adományának tekintették. Mindazoknak földi anyja az egyház, akik Istent mennyei Atyjuknak vallják.

Ma az egyházat a hívők ideiglenes földi közösségének tekintjük, nem pedig a látható és láthatatlan egyház egységének.

Individualista, egyénközpontú világunkban csak az egy-én a fontos, és ez az egyházba is beszivárgott: csak a hitem számít, a szervezet már nem is érdekes, úgysem az tart meg engem!

Ez már szóhasználtunkba is befurakodott, hiszen mint a jó statisztikusok, egyháztagokban gondolkodunk és számolunk, mint egy egyesületben vagy klubban.

Individualizmus, pluralizmus, szekularizáció, értékválság – mind-mind olyan szavak, melyeket a mai kor társadalomkutatói beleszálltanak a pusztába!

Mert már mindenki látja, hogy annyira meggyengült a társadalmi kohézió, hogy a szolidaritás hiánya miatt az individuum, mely annyira kérkedik szabadságával, magára marad szabadságában! Zsákutca ez, hiszen az ember saját jogát milyen társadalmon belül fogja érvényesíteni, ha nincs kötöttség, ami egybetartsa azt?

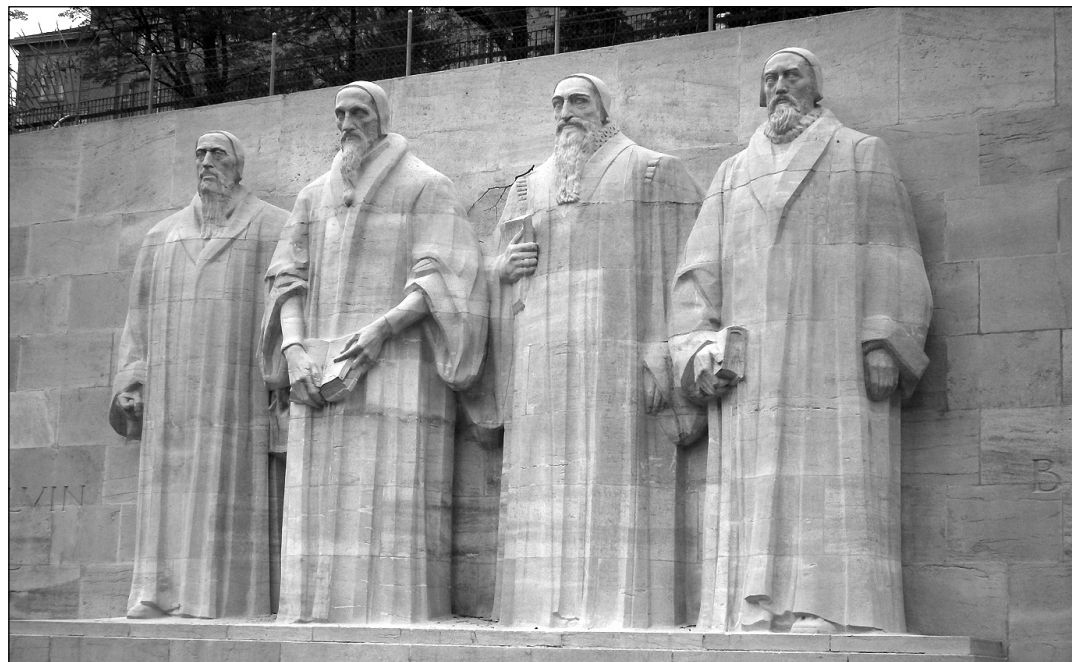
Krisztus Urunk egyetlen parancsban így foglalta össze, hogy mivel foghatjuk össze mindenkori társadalmunkat: „szeresd felebarátodat, mint magadat”. De ez nem csak azt jelenti, hogy amit magamnak nem kívánnék, azt mással se tegyem, mert az az út a materiális birtoklás, a gazdasági érdek, a haszon felé taszít minket.

Jézus azzal kezdi: szeresd! Ez a reformáció egyháza!

Kálvin genfi rendtartása olyan lett, amilyen lehetett az adott korban, az adott körülmények között. A tanítás és a gyakorlat ritkán fedheti teljes mértékben egymást, de utóbbi mindig a társadalmi körülményekhez igazodik.

Húsz évvel később, 1561-ben Genfben az addigi tapasztalatok szerint kiegészítve és módosítva népszavazáson újra elfogadta a város a Rendtartást, mert az egyház nemcsak szervezet, hanem feladat is egyben. Hitközösségként vallást tenni Isten szabadító kegyelméről, a mi életünkben.

Kálvin és Genf nem más, mint a bibliai élelítés időszzerű átültetése. Így lett Genfből kiindulva a reformáció világméretű közösségé!

Mire emlékszik a gyerek?

Nehéz kérdéssel szembesülünk, ha azt feszegetjük, hogy vajon mindabból, amit tőlünk lát-hall, mire emlékszik a gyerek. Mi, szülők, azt szeretnénk, ha a gyerekünk átvenné minden jó tulajdonságunkat, meghallgatná minden jó tanácsunkat és szófogadó, kedves, aranyos, tehetséges jó tanuló, udvarias kamasz és sikeres fiatal felnőtt lenne belőle.

Minden szülő irigykedve hallgatja más szülő dicsekvését a gyerekeiről.

A gond csak az, ha a szülő a gyerekeit szinte soha nem dicsérte, csak másoknak dicsekedett vele. Aztán ha a vendég elment, a csupa mosoly álarcot félretette, és visszaváltozott kritizáló, elégedetlenkedő anyává vagy apává.

Na, itt keressük a gyerekek emlékeit. Ugyanis az apróságaink nemcsak a szépen megfogalmazott tanításainkat figyelik, hanem folyamatosan figyelnek és másolnak is minket. Emlékeznek a dühkitöréseinkre is, azokra a napokra, amikor egész délután az interneten lógunk szülőként, miközben fejtegetjük, hogy ő, mármint a gyerek telefonfüggő.

Látnak minket, amikor a szomszédaszonnyal vagy akár barátnővel/baráttal a lehető legkedvesebben beszélgetünk, majd a családhoz úgy fordulunk oda, mint egy fúria.

Figyelik a házasságunkat, hogy miképpen viselkedünk a társunkkal, hatással van rájuk a hangulatunk, az érzéseink, minden. Olyanok, mint a szívacs. Magukba szívják minden hatást.

EGY CSECSEMŐ EMLÉKEI

Amikor cseperedik a gyerek, már csak nagyon kevés dologra emlékezik, leginkább azokra, amelyek traumatikusak voltak vagy valamiért nagyon hatottak rá. De a tudatában, mélyen elásva, ott van minden.

Vajon ha tudjuk azt, hogy minden, ami vele történik, beíródik a tudatába, és azoknak az eseményeknek, élményeknek, tanult szokásoknak a birtokában reagál később mindenre, biztos, hogy ugyanúgy csinálnánk mindent?

Vegyük talán sorra a dolgokat: az első hatás már az anyaméhben éri: ahhoz, hogy az idegrendszere erős legyen, az anyának nyugodtnak, kiegyensúlyozottnak kell lennie az áldott állapotban, és semmiféleképpen nem lenne szabad dohányoznia.

A baba mindenre reagál már odabent is, meg tudja különböztetni az anya hangját a külvilágétól. A legszebb hang a megszületett gyermeknek az anya szívhangja.

Az első élménye a gyermeknek ezen a világon az, hogyan néznek rá. Szüksége van az anya részéről a tökéletes elfogadásra, hogy ő a legsodálatosabb, legszebb gyermek a földön, és ennek az édesanyja szemében kell tükröződnie.

Éreznie kell a felé áradó szeretetet. Erre van csecsemőkorban lelkileg a legnagyobb szüksége, főleg az első hat hétben. Semmire sem fog belőle emlékezni a gyermek, de egyes pszichológusok szerint ez a homloklebeny működéséhez kell, mely az ítéle-

talkotás, a gondolkodás, az értelem és az akarat székhelye. Egész lényünk ellenőrző központja.

Ki gondolná, hogy mekkora jelentősége van annak, hogy felkelnek-e a síró gyermekhez éjszaka, vagy hogy hogyan néznek rá az első hat hétben, amikor úgy tűnik, hogy a gyermek még nem is lát rendesen?!

És ez így megy végig az első években. Hároméves koráig szinte semmilyen emléke nem marad meg, de minden elraktározódik az agyában és a szívében, és hatással lesz rá egész életében.

Általában nem lehet ezt szétbontani, hogy pontosan milyen élménynek milyen hatása lesz, de egy biztos: szerető, őszinte, következetes szülőre van szüksége, semmi másra.

Ma a szülő helyét átvette a játékok tömege, a televízió és az internet, pedig nem arra van szüksége a gyereknek; ezeket általában azért adja a kezébe a szülő, mert szabadulni akar tőle.

A GOND AZ, AMIRE NEM EMLÉKSZIK

Bármilyen negatív élmény legyen, ha tanulságképpen megmaradt és feldolgozta, nem okoz semmilyen traumát. De ha elfojtja magában úgy, hogy ne emlékezzen rá, a későbbiekben szorongást okoz.

Minden súlyosabb kamaszkori vagy felnőttkori pszichés betegség valamilyen gyermekkorban átélt traumában gyökerezik.

De különbséget kell tenni: megbetegíteni a folyamatos trauma tud. Ha a gyerek rosszat tesz és leszidjuk, ha a kezére vagy fenekére csapnak, semmilyen maradandó károsodása nem lesz, hanem egy jó nevelést kap.

Ami megbetegít, az a megalázás, amikor az elkövetett rosszasság nincs arányban a büntetéssel, vagy a szülő sorozatosan azért büntet, mert ideges, vagy mert rossz napja van.

Nem győzöm eléggé hangsúlyozni, hogy viselkedészavaros gyermek, kamasz vagy fiatal felnőtt esetében elsődlegesen a szülőt kellene kezelni. A gyermek csupán az okozat.

A megalázás beleég a gyermek lelkébe, semmivel sem tudunk jobban ártani neki, mint azzal, ha nem vesszük emberszámba.

Szerintem úgy kellene viselkedni vele, mint aki nemsokára felnőtt lesz, akinek saját lábra kell majd állnia, családot alapítania, és aki a támaszunk lesz öreg korunkban. Látjuk ezt a gyermekünkben?

SZEMBESÜLÜNK MAGUNKKAL

Később az egyik legizgalmasabb életkor a kamaszkor. Ekkor már nagyon fontosak a felhalmozott élmények és emlékek. Ebben az életkorban szembesülünk szülőként az összes nevelési hibáinkkal, mert vissza mer szólni, és szemünkre hányja az összes hibánkat évekre visszamenőleg.

Ez viszont nem tudatos. Nem akar bántani, csupán elkezd védeni a saját érdekeit.

Ekkor ismét nagyon fontos a felnőtt viszonyulása, hiszen a kamasz személyisége éppen kialakulóban van. Egy biztos: a kamaszkorban kapott sértéseket nem felejt el soha. Ebben a korban ismét annyira fontos az elfogadás, mint a csecsemőkorban volt.

Ahogy akkor elfogadott az anya egy sírós, sokszor idegesítő, rosszul alvó, magatehetetlen csecsemőt és a világ legszebb gyermekének tartotta, most ugyanaz a feladat: a felnőtt, nyakigláb, kicsit puffadt arcú fiataalt kell elfogadni, aki képtelen elfogadni magát, aki keresi magát, tele van tüskékkel, délig tud aludni, és azt hiszi, ő fogja megoldani a világ összes problémáját. Viszont egyetlen dologra vágyik: hogy elfogadják őt, hogy legyen egy biztos háttere, ahonnan ki-kitörhet, és ahova mindig visszatérhet, vagy ahova menekülhet, ha bármi gondja van.

Felnőttként meg fogja hálálni, ha erre képesek leszünk, mert azt sem felejt el, ha hagytuk felnőni, és bár neveltük, engedték kibontakozni, türelmesek voltunk, mikor éppen az egész világot utálta, és nem haraptuk le a fejét, ha néha nem akart csinálni semmit.

Hogy mire emlékszik a gyerek? Azt nem tudom pontosan, de hogy minden hatással van rá, az biztos.

„A legtöbb, amit gyerekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak” (Goethe)

Kíváncsiak vagyunk, honnan jöttünk, kitől származunk, mit hagytak ránk örökök ősünk, mert úgy gondoljuk, hogy aki ismeri múltját, tudja jelenét, az képes a jövőjét is tervezni. Családunk történetének ismerete a családfa összeállításával kezdődik.

Minden család számos történetet őriz. A családi mítoszok mindig hősről és fekete báránnyokról szólnak, hűségről, szerelemről, eredetről, helytállásról, karrierről regélnek. Ezek a történetek a fontos személyeken keresztül sajátos családi valósággá és értékvilággá állnak össze. A történetek egy része olyan időkbe és olyan világba kalauzol, amelyre ma már csak történelemkönyvekben, szépirodalmi művekben vagy képeslapokon bukkanhatunk.

Nemzetünk történelmét kötelességünk ismerni, a családdal szemben ez erkölcsi követelmény, hiszen a család által megjelenített mércék szerint értelmezzük önmagunkat. A fontos személyek mintául szolgálnak, erőt adnak, a feltörő emlékek, történetek pedig erősíthetik az identitást, a motivációt és orientálhatják a pályaválasztást. Bár a családfa összeállítása ma már része az iskolai tananyagoknak, az idős generációt is fokozottan érdekli a téma.

A CSALÁDFAKUTATÁS MENETE

Általában időben visszafelé haladva összeírják a felmenők (szülők, azok szülei és így tovább) nevét, felekezetét, születési idejét, helyét, házasságkötésük évét és haláluk dátumát.

A kutatás az otthon fellelhető információk, a szájhagyomány útján megtudható adatok begyűjtésével és rendszerezésével kezdődik. A nagyszülők, idős rokonok, szomszédok történetei sok hasznos adatot hordoznak!

FORRÁSOK

Különböző anyakönyvi kivonatok, gyászjelentések, képeslapok, gyakran a Bibliában, kalendáriumban, énekeskönyvben feltüntetett családi események, születési, halálozási dátumok használható forrásként. A családi legendárium részei még az igazolványok, katonai iratok, tagsági könyvek, bizonyítványok, diplomák, útlevelek, cselédkönyvek, munkakönyvek, hagyatéki jegyzőkönyvek, végrendeletek, szerződések, kitüntetések, bábafeljegyzések, orvosi jellegű iratok, versek,

levelek, naplók, fényképek, fotóalbumok, filmek, plakátok, iskolai tablók, meghívók.

Családi vonatkozású adatokat hordozhatnak a legkülönbözőbb feliratokkal, évszámokkal ellátott tárgyak: dísz tárgyak, használati eszközök, bútorok, edények, falvédők, méltóságjelvények, fegyverek, egyházi kegytárgyak.

Fontos adatokkal szolgálnak a temetői nyilvántartások és sírfeliratok is. Temetőlátogatás alkalmával az ősök nevét és adatait lemásolva folytathatjuk a kutatást.

HIVATALOS ADATOK

Az állami anyakönyvvezetést 1895-ben vezették be, az előtt az egyházi anyakönyvekben rögzítették az adatokat. Az egyházi iratok a helyi parókián általában szabadon olvashatók. Nemesi levelek és különböző összeírások között is lehet keresgélni.

Sajnos a legtöbb anyakönyvet az 1900-as években a hatóságok elégették, hogy elejét vegyék a későbbi területi vitáknak, ezért a levéltárak kevés kiegészítéssel szolgálhatnak.

A mormon egyház tagjai a '60-as években mikrofilmre vették a világon fellelhető keresztény anyakönyveket, a tekercseket a Family History Library területi központjaiban őrzik, ezek az interneten fellelhetők.

INTERNET

Ha összefog a nagyszülő az unokával, a kutatást az interneten is folytatni lehet. Remek kombináció az idős személy emlékezete és a fiatal számítógépes tapasztalata. Jelenleg a legösszességesebb adatbázisú honlap a familysearch.org.

A kutatás eredményeiből adódó adatok rendszerezésére ma már sokféle számítógépes program áll rendelkezésre. Ezek segítségével áttekinthetően rögzíthetők az adatok és ábrázolható a családfa.

A MUNKA GYÜMÖLCSE

Az izgalmas munka meghozza gyümölcsét, mert nemcsak jelenlegi családdunknak, hanem utódainknak is örömet szerzünk azzal, hogy feltérképezzük közös múltunkat. Az elkészült családfát átnyújthatjuk szívmengető karácsonyi ajándékként, ennek bizonyosan minden családtag örül.

A NÉV KÖTELEZ

A családfán a fényképek alatt általában feltüntetik a rokon születési és halálozási idejét és természetesen a nevét.

A keresztnévnek eredetük, jelentésük, jelentőségük van. Néhány gyermeket a szülők, nagyszülők iránti tiszteletből ugyanúgy neveznek el, van, akinek az a fontos, hogy a keresztnév passzoljon a vezetéknevhez, vagy az, hogy legyen különleges hangzása, jól lehessen becézni, másokat sztárok, olvasmányok, filmek, szappanoperák ihletnek a név választásakor.

Vannak, akik minden kiskaput kihasználva különleges névvel áldják meg különleges gyermeküket. Arra nem gondolnak, hogy utódjuk nevét senki nem tudja majd megjegyezni, leírni, becézni, és persze nem lesz névnapja sem (a falinaptár szerkesztői mesélhetnének arról, hogy a névnapokkal kapcsolatban hány meg hány képtelen megkeresés érkezik hozzájuk minden évben).

A keresztnév választásakor érdemes figyelembe venni néhány szempontot: a magas hangrendű vezetéknevhez mély hangrendű keresztnév illik, vagy fordítva. Ha mássalhangzóra végződik a vezetéknev, akkor a keresztnév első betűje magánhangzó legyen és fordítva. A sok mássalhangzós vezetéknevhez lágy hangzású keresztnév illik. Magyar családnévhez tanácsos magyaros hangzású keresztnévet választani. Kerülni kell azokat a párosításokat, amelyekben a családnév viccesen harmonizál a keresztnévvel, hisz a kicsi egyszer felnő, s lehet, hogy nehéz lesz a nevével azonosulnia, amikor pap, orvos vagy tanár szeretne lenni.

KRAFTSIK PETRIKÓ SÁRA

Szombat este a Titun

Csend, nyugalom, mélység, önmagunkba nézés, átértékelés... a pánikszavak helyett talán ezeket a pozitív értékeket lehet felsorolni az idei tavaszi hónapok kapcsán... S hova tűnt már az a csend?

Szeretek a kertvárosban lakni. Számomra, egykori lakónegyedi srác számára mindenképpen jó érzés itt élni, ráadásul templom árnyékában.

Idén márciustól májusig a légy zümmögését is lehetett hallani a téren, de attól kezdve fesztiválhangulat alakult ki a Titun (Szatmárnémeti, Titulescu, magyarul Deák tér).

Ha valaki türelmes a mai ifjakkal, megértő és érdeklődő, akkor az én vagyok. Azonban nem tudom, hogy melyik fájt jobban: az, amikor magyar fiatalokat hallottam trágárul beszélgetni, vagy amikor románokat. Nem vigasztal az sem, hogy az utóbbiakat hallok sokkal többször.

Elvetemült missziósként persze a legtöbbit azon rágódtam, hogy bezzeg ezek egymás hegyén-hátán örjönghetnek a parkban, de nekünk nem lehet ifjúsági tábor szerveznünk.

Szervezetlenül lehet, szervezeten nem.

A szombat estének megvan a maga romantikája a lelkész számára, ezt Imre Lajos is „megénekelte” (Szombat esté a parókián címmel). Kialakult számomra is a magam rutinja. Kevés dolgot szeretek jobban a szolgálatomban, mint készülni, és kérni Istent, hogy mondja el, mit mondjak róla a gyülekezetnek.

Gőzölgő, megtelt kávésbögrével a kezemben csoszogtam át múlt szombat este, gyülekezeti házunk felé, beszélgetni Istennel.

A koffein azért kellett, hogy halljam és értsem is meg, hogy mit mond, mert ennek a napnak a programja megcsúsztatta terveimet, de a készülést semmiképpen sem akartam megspórolni.

Már kicsit odébb hallottam – nem lehetett nem hallani –, hogy a templom tornya alatt egy igen nagy létszámú ifjú sereg túl jól érzi magát, és ennek hangot, mit hangot, hangorkánt is ad. Felment a cukor, pedig még bele se kortyoltam a kávémba, s gondoltam, hogy na, most szétcsapok közöttük... Persze a beszélgetés románul zajlott.

Mit kerestek itt? Miért ordibáltok? – förmedtem rájuk kérdőn. Egy lány válaszolt mosollyal az arcán, és kedvesen. Ők éppen most ünnepelnek, mert néhányuknak sikerült a felvételi az egyetemre, a többiek pedig már egyetemisták Kolozsváron és Temesváron.

Tudjátok, hol vagytok? Tudjátok, milyen templom tornya alatt hangoskodtok? – tettem fel a következő kérdést, de azt már nem kiguvadt szemmel, de azért még kellőképpen hangosan. Meglepődtem a válaszon: nem.

Ez egy református templom. Tudjátok mi az? – A válasz megint jött, határozatlanul ugyan, de elhangzott: nem.

Voltatok már református templomban? – Nem! Ezt nem büszkén mondták, de őszintén.

Akkor gyertek be! – még én is meglepődtem az ötletemen, nemhogy ők. De már nem volt visszaút, nyílt is a templomajtó kb. harminc fiatal előtt, akik aligha gondolták, hogy aznap este még templomba fognak menni. Legfeljebb csak a templomig.

Felkapcsoltam a villanyt, jöttek be, ki bátran, ki bátortalanul. Hangsúlyozom, hogy az átlagnál azért értelmesebb skacok és csajok voltak ezek.

Tátott szájjal maradtak, ők még ilyet nem láttak: egyszerű és mégis szép... Leültek és kérdezgettek: Miért vannak ott azok a számok? (Az énekeket jelzik, s már lapozták is az énekeskönyvet.) Miért a szószék van közepén? De szép orgona! Áradoztak, kérdeztek, én pedig válaszoltam, nem anyanyelvi szinten ugyan, de bátran. Értették.

Mondták, hogy hallottak ők már Luther-ről meg Kálvinról, de még nem voltak református templomban. Jött is a megdöbbenő kérdés tőlük: Önök ugyanabban az Istenben hisznek, mint mi? – itt azért higgadt tudtam maradni. Természetesen igen! – válaszoltam, és szóltam a Szentháromság egy Istenről és Jézus egyszerű, megismételhetetlen váltságmunkájáról.

Őn szerint az egyháznak bele kell keverednie a politikába? – Ha a hajó megy a vízre, az rendben van, de ha a víz van a hajóban, az katasztrófához vezet.

Értették a képes beszédet, s jött is a panaszáradat, hogy pravoszláv egyházukban bizony fuldokolnak a vízben.

Meg is csömörlöttek az egyházi élettől, semmi értelmét nem látják. Az egyik srác elmondta, hogy a monostorokban szokott találkozni hiteles emberekkel, s oda szeret is zárandokolni, de a templomba ő bizony nem megy a farizeusi magatartások miatt. Megnyugtattam, hogy ez nemcsak az ő egyházukra jellemző.

Sok más kérdésről is szó esett, eltelt az idő, a református templom padjaiban nem rendetlenkedők ültek, hanem bárányok, s

hogy eltalálta őket az Ige, vagy engedték-e magukat megtalálni a pásztortól, az majd kiderül...

Éjfél után vonultam a gyülekezeti házunkba, előtte elbocsátottam az ifjakat, akik meghatottan, megelégedetten, mosollyal az arcukon távoztak a templomból.

Persze még sokáig a történetek hatása alatt voltam. A románok irányában való misszióról nem is akarok szólni, de elgondolkodtam azon: Vajon miként történhet meg az, hogy a város 18 százaléka református, és ezek azt sem tudják, hogy eszik-e vagy isszák azt. Ki a hibás ezért? A neveltetésük? Azért az kitűnt, hogy az ősök nem feltétlen örülnének annak, hogy ők ide bejöttek. De a mi felelősségünket is meg kell említenem.

Felnőttek ezek az ifjak úgy, hogy egy református reflektorfénybe sem néztek bele?

Azaz még nem világított, nem szózott a környezetükben egyetlenegy református sem? Óriási a baj!

A remény a reménytelenségben viszont az, hogy egy pozitív hozadékát tapasztaltam meg annak, hogy a mai fiatalok nem veszik át kritika nélkül az eleiktől kapott értékrendet. Azaz lehet, hogy úgy voltak nevelve, hogy velünk magyarokkal vigyázni kell, de ők ezzel nem foglalkoznak.

Lehet, hogy kaptak egy tömjénes, homályos, füstszagú vallásos nevelést, de nem tudnak vele mit kezdeni, kell nekik az értelem is. És rácsodálkoztak arra, hogy ezt itt megtalálták.

Fülembe, sőt a szívembe ivódott az egyik fiatal búcsúmondata: „Mulțumim experiența, care n-o să uităm niciodată” – Köszönjük az élményt, melyet soha el nem felejtünk.

Most aztán tényleg elcsúszott a készülődés a vasárnap délelőtti prédikációra. A kávé kihűlt, de nem baj. A talentumok példázat jön. A gazda egyik szolgának ötöt, másiknak kettőt, harmadiknak egyet adott... S hálát adtam Istennek, hogy kockáztattam, és nem rejtettem a föld alá a talentumot.

Aki emléksétákkal visz közel az imádság házához

Ha fontos az imádság háza, akkor azt féltjük, szeretjük, óvjuk, mondja Millisits Máté Podmaniczky-díjas művészettörténész, muzeológus, aki népszerű városnéző túráival, emléksétáival hívja fel a figyelmet épített örökségünkre.

– Egy önről szóló cikkben épületmisszionáriusnak nevezték, mivel szívügye az épületek, mindenekelőtt templomok múltjának feltérképezése, védelme, a róluk szóló ismeretterjesztés. Ennek keretében városnéző túrákat, emléksétákat szervez, akár kerékpáron is. Hogyan kell elképzelni egy-egy ilyen emléksétát?

– Az elmúlt évtizedekben lehetőségem nyílt rá, hogy a séták mellett különböző közlekedési eszközök (kerékpár, hajó) segítségével emléktutakat szervezzek. Minden ilyen alkalom célja, hogy minél több embert vonjon be a megszokott ismeretátadás mellett a közös emlékezésbe. Budapesten a Budapesti Városvédő Egyesület egy-egy szakmai csoportja rendezésében tartottunk a többi között Hajós Alfréd-emléknapot vagy Lechner Ödön-kerékpáros túrát.

– Másképpen tekint egy közép-európai ember a templomra, mint egy nyugat-európai? A különböző településtípusok lakóira is érvényes lehet ez?

– Közép-Európán belül is a különböző településtípusokon élő emberek másképpen viszonyulnak lelkükben egy-egy felekezet templomához. Nagyon más az érzelmi kötődése egy kicsi faluban lakó földművesnek, egy kisváros gyári dolgozójának, még inkább más

MILLISITS MÁTÉ: az ELTE BTK művészettörténész szakán végzett (2005), majd új- és legújabb kori történeti muzeológusi (2007) diplomát és művelődéstörténeti doktori abszolutóriumot szerzett (2012). A Budapesti Városvédő Egyesület alelnöke, a Város- és Faluvédők Szövetségének titkára, az MTK Brüll Alfréd Hagyományörző Egyesület alelnöke, a Rákosmenti Múzeumbart Egyesület elnöke, a Hatvany Lajos Múzeum munkatársa. A Budapest-Északi Református Egyházmegye gyűjteményi előadója, a Dunamelléki Református Egyházkerület gyűjteményi bizottságának tagja, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának póttagja.

MILLISITS MÁTÉ TÁRLATVEZETÉSE A HATVANY LAJOS MÚZEUM MUNKÁCSY-KIÁLLÍTÁSÁN: „Úgy szoktam mondani, hogy Munkácsy nagyobb ember volt, mint művész. Mindenki a nagy festőgénuszt akarja megismerni, azért jönnek ide, de mindig azt hangsúlyozom, hogy Munkácsy esetében az igazi titok a gerincesség és az egyenesség volt, meg az, hogy testi szenvedések közepette élt és alkotott. (...) A Munkácsy-festmények annyira ösztönzően hatottak az amerikai közönségre, hogy azt alig lehet leírni. Az emberek magukkal vitték a Bibliájukat és a képek előtt elkezdtek olvasgatni a jelenetekhez tartozó részleteket, sőt imádkoztak vagy le is térdepeltek. Mi is ezért raktuk ki a Szentíráásokat. Egyetlenegy alakra hívnám fel a figyelmet, hogy érzékeltessem Munkácsy génuszt, mégpedig a római katonáéra. Nemcsak a hatalmat vagy az erőt képviseli a kezében lévő dárdával, melynek hegyes része Krisztus felé irányul, hanem mintegy „elővételezi” is Jézus szenvedéseit. Ez a dárda Krisztus kereszthalálakor is megjelenik: amikor haláltusa közben azt mondja, hogy »szomjúhozom«, a katonák heccből egy dárdahegyre szúrt ecetes szivacsot nyújtanak fel neki; tehát a dárda Krisztus szenvedéseinek is az eszköze.” (Magyar Nemzet)

egy fővárosban élő hivatalnoknak. Míg az első mindennap többször hallja a harangszót, addig a városi polgár csak akkor, ha közel él a templomhoz. Talán ez lehet az igazi hívó szó: közel lenni az Ige házához, és így már az is mindegy, hogy Európa melyik részén élő keresztényről van szó. Ha fontos az imádság háza, akkor azt féltjük, szeretjük, óvjuk!

– Számos vándorkiállítást szervezett. Miért tartja fontosnak a református művelődéstörténet gyűlekezeti közegben való megismertetését?

– A vándorkiállítások célja, hogy felhívják a figyelmet a magyar protestáns egyháztörténet értékeire úgy, hogy a látogató a tárlatokon bemutatott értékeket magáénak érezze.

– Egy alkalommal a budapesti fasori református templomot nevezte az európai protestáns templomépítészeti csúcának mind iparművészeti, mind művészettörténeti szempontból. Mely református istenházak kerülnek még a képzeletbeli dobogóra?

– A fasori református templom mellett a képzeletbeli dobogóra nem egy-egy épület helyeznék, hanem építészeti életműveket, így a nagyváradi születésű Szeghalmy Bálint (1889–1963) szakraális munkásságát és Petz Samunak (1854–1922) a magyar protestáns templomépítészeti alaprajzaiban megújító épületeit.

– Mit érez a művészettörténész, amikor mostanság a hírekben lángoló templomokat

lát vagy éppen feltüzelt aktivisták által megalázott és ledöntött szobrokat?

– Mély, szinte szomorúságot és tehetetlenséget, hiszen mindez azt jelzi, hogy ezeket az értékeket nem lehet, nem tudtuk megvédeni. Egy határokon átvelő összefogás segíthetne.

– A Pákh Imre magángyűjteményére alapuló Munkácsy Hatvanban című vándorkiállítás az ön tárlatvezetése a Munkácsy-jelenséget igyekszik megértetni a látogatóval. Ön szerint mi a festőgénuszt titka?

– Munkácsy titka, hogy a művész úgy rejt el „többrétegű” szimbolikus utalásokat – különösen igaz ez a vallásos festményeire –, hogy ezeket „a lepel alatt lévő jeleket” csak azok értik, akik elég időt szánnak a festő által megfestett jelképek értelmezésére.

– Tárlatvezetése arra is felhívja a figyelmet, hogy Munkácsy a hírnevével többet tett Magyarországot imázsaért, mint amennyit más országok drága propagandával próbáltak elérni. Mondana erre példát?

– Munkácsy egyik utolsó monumentális alkotása a *Honfoglalás*, 1890 első felében festette. Ezt a grandiózus művét Franciaországban kicsinyítve, papírnymatként ajándékdobozokra ráhelyezve terjesztették. Tehát a párizsi nagypolgárság a huszadik század hajnalán egymást úgy ajándékozta meg, hogy a csomagoláson Árpád vezért láthatták büszkén ülve fehér lován.

Köszönöm neked, Istenem!

„Emlékezz vissza az egész útra, amelyen hordozott az Úr, a te Istened...” 5Móz 8,2

Édes jó Istenem, imám szálljon feléd, amelylyel megköszönöm neked az életem boldog és boldogtalan napjait egyaránt. Vándorutam során mindig mellettem voltál. Baj, bánat, gond, betegség, félelem, az élet tengerének dobálása meg nem rendítette beteg szívemet. Ezért áldom a Te drága szent nevedet.

Drága Jézusom, maradj mindig velünk, hogy a keskeny útról soha le ne térjünk! Eddig sem tértem, sem jobbra, sem balra, mert Tőled a legszebb ajándékot kaptam. Ez kísértel a sírig, a Hit, a Remény és a Szeretet, s e három közül a legnagyobb a Szeretet, amely összeköti az emberi szíveket. Szereteted kísért 75 éven át, szeretetteddel imádkoztam és könyörgök most is családomért. A Szentlélek ereje töltse be szívünket. Áldásodat add egész életünkre. Ámen.

ISTEN NEM VETT EL

Molnár Rozália, akit mindenki Rózsika mának szólít, úgy tekint vissza életére, mint amelyet szeretettel és szenvedéssel élt, él. Gyermekkorát megbélyegezte a betegség, de már gyermekségtől fogva megtapasztalta, milyen az Úristen atyai szeretete:

„Öten voltunk testvérek Kisszántón, és én voltam a legkisebb. Hatéves koromban meghalt édesapám, s mi ott maradtunk félárván. Édesanyám egymaga végzett minden munkát a ház körül, a földeken. Ő nagyon erős asszony volt. Rajtunk, gyermekeken kívül még két beteg testvéréről is ő gondoskodott. Istenbe vetett hittel viselte nehéz sorsát, s mi gyermekként tőle tanultuk a hitet.

Én beteges gyermek voltam, és egy hosszasan elhúzódó, gyógyulni nem akaró betegség alkalmával, amely nagyon hátráltatta anyámat a munkában, elkeseredésében így kiáltott Istenhez: »Istenem, vedd magadhoz ezt a gyermeket, mert a többi négynek még kenyeret kell adjak.« Isten nem vett el engem tőlük, mert egészen különleges feladatot bízott rajtam. Egy nagynéni szánt meg: nappalra magához vett és csak éjszakára vitt haza.

Nagyon szerettem az estéket. Egy nagy ágyban együtt aludtunk mind a hatan. Miután imádkoztunk, én, míg el nem aludtam, mindig úgy éreztem, hogy az angyalokkal vagyok körülvéve.

Aztán tízévesen már munkába kellett állnom nekem is, mert a nagy szegénység miatt szükség volt minden pénzre. Először a Gostatnál dolgoztam, majd a kollektívában, napi 5 lejes munkabérért. A megerőltető munka miatt sajnos végleges lett a betegségem, és az orvos eltiltott minden fizikai munkától.

Mikor a negyedik elemi befejeztem, a legidősebb nővéremnek megszületett az első gyermeke. A tanulást nem folytattam, a nővéremnek segítettem, és a gyermek 6 hónapos korától az ő házuknál átvettem az egész háztartást. Majd később a többi testvérem gyermekeit is én neveltem – öt gyermeket; ez volt a megbízatásom Istentől.

Huszonhárom évesen férjhez mentem, majd beköltöztünk Nagyváradra. Két saját gyermekkel is megáldott az Úristen.

A lányom a nagyobbik, s a fiamat valódi ajándéknak kaptam Istentől, mert gyengeségem miatt az orvos is le akart beszélni a válásáról.

Én szüntelenül imádkoztam, és Isten meghallgatta kérésemet, mert a Tőle kért fiút megadta.

A férjem sofőrként dolgozott. Nagyon sokat volt távol a családtól, így annak minden gondját én hordoztam. Aztán 33 évesen kezdődtek a műtétek. Először vakbél, hat hét múlva súlyos epeműtét, később bélproblémák, gyomorműtét, végbélműtét...

NÁLA MINDEN LEHETSÉGES

Azért mondom el, mi történt velem, mert a sok betegség, megpróbáltatás után sokan feltették nekem a kérdést: Honnan van bennem ez a végtelen hit és erő? Boldogan osztom meg, honnan van, hogy mások is erőt merítsenek és hitet nyerjenek az Úrtól.

2002-ben súlyos műtéten kellett átesnem. A családomból sem férjem, sem édesanyám nem vállalta, hogy aláírja a beleegyezést. Az akkor 18 éves fiam írta alá, és megtörtént a műtét.

Ez után nagyon válságos állapotban voltam tíz napig, gépek tartottak életben az intenzív osztályon.

Ott volt egy nő az édesanyja mellett, s látva családom kétségbeesését, megkérdezte őket, bíznak-e Istenben. Együtt elkezdtek

imádkozni mellettem, és úgy 20 perc múlva kinyitottam a szememet.

Miután magamhoz tértem, elmondtam, hogy mit éltem át. Jézus állt mellettem és nyújtotta felém a kezét, és ő vezetett vissza az életbe a keskeny úton.

Tiszta szívemből hálát adva mondom azóta is, hogy ami az embernél lehetetlen, az Istennél lehetséges!

2016 márciusában egy újabb élet-halál közötti műtétet volt, amelynek még az orvos is csupán egyszázaléknyi esélyt adott.

Ismét a fiam beleegyezésével végezték el. Isten segítségével pedig sikerült. Köszönni és szüntelen csak köszönni tudom irántam való megtartó szeretetét, mely által hitet és el nem múló reményt ad mindenkori.”

MEGGYŐZÖDÖTT REMÉNYSÉG FELÉ

Rózsika mama az unokáit is felnevelte, és még sok más rá bízott gyermeket. Hálásan örül dédunokáinak, de a betegség örökös társa maradt.

Van egy rövid imádsága, melyet napjában többször is elmond, főként akkor, amikor erősödnek fájdalmai:

*Nem félek senkitől,
mert Jézus vigyáz reám.
Két karjával átölel
és meghallgatja imám.
Biztonságban vagyok mindig
az Ő oldalán.*

Szenvedéssel megpróbált életét mindmáig Isten gondviselése őrzi. Békességes hittel várja a pillanatot, amikor meggyőződött reménysége szerint az Úr magához veszi majd az atyai házba. De addig is mindenkinek önzetlenül osztogatja szívének szeretetét, és mindenkinek juttat „ajándékot” abból a szerény jövedelemből, amelyet Isten gazdagít meg.

Felébredni áldás!

Kétezer tizenhat november első hétvégéje az előrejelzések szerint ezen év utolsó esőmentes időszaka lesz. A délutáni napfürdő igazi energiabomba idős, fiatal számára. Ennek fényében indultunk nénikémrel a megszokott délutáni sétánkra.

A felvonó ajtaja mellett egy A4-es papíron gondosan megválogatott szavakkal egy illető elnézést kér a zajért, amely a napokban kiszűrődött az első emeleten lévő lakásából.

Mosolygok. Kérem, milyen zajról beszél ez az illető? Idősgondozóként élek a lakóházban, a földszinten. Huszonnégy órától húszat biztosan a lakásban tartózkodtam az utóbbi napokban. A hallásom jó, semmit sem hallottam a szomszéd tüsszentését kivéve.

NEM HÉTKÖZNAPI TÖRTÉNET

Vissza a szöveghez. Az állítólagos zajnak az elnézést kérő együttese új CD-jének bemutatójára való főpróba volt az oka. Az együttes nevét is megtudtam, és azt is, hogy a CD bemutatása szombat este lesz X kávéházban, Y cím alatt. Az illető még egy fotót is mellékkelt a kávéházzal, majd leírja, hogyan lehet eljutni innen oda.

Atyaég! Ez még nekem is sok a kedveségből. Ismét elnézést kér és mindenkit vár szeretettel. Természetesen az itteni lakók számára a belépés ingyenes.

Még egy mosoly, amelynek fele örömteljes arra gondolván, mily jó, hogy vannak még ily kedves személyek.

Ő egy művészlélek! Néhányszor már öszszefutottam vele a lépcsőházban, és az elvárásolt kategóriába helyeztem. Jó volt a megérzésem. Sajnos a mosoly másik fele már nem ennyire vidám. Számomra oly rideg a 21. század azon jelensége, hogy e rohanó világban a kapcsolattartást átveszik az üzenetek különböző formái, mivel mindenki mindig elfoglalt. Lassan az ilyen típusú kommunikáció a legtermészetesebb mindenki számára...

Földszinten lakunk, így néhány perc és kint vagyunk a kertben. Az előbbi gondolatokat hamar elröppenti a friss levegő. És nénikém társaságában élvezzük a természet ajándékát.

Visszatérve a sétáról, újabb észrevétel. A lapra egy cetli ragasztva, melynek felső részére ez van nyomtatva: Engem érint... majd kézírással kiegészítve: „mely szombatról van szó?”, mert őt érdekli a koncert a 23-as lakásból. Semmi megszólítás, semmi köszönet a meghívásért, mivel e cetli lényege a felső részen szerepel az illető számára.

Következő nap. Újabb cetli. A művész válaszol, nem lepődöm meg. Az ő cetlijén csak kézírás szerepel, és örömmel várja az illetőt.

Igen, ilyen egy elvárásolt ember a mai világban. Őszintén örülök, hogy tudott valakinek választ adni. Ez volt a célja, lehet, több választ szeretett volna adni, de bízom abban, hogy mások személyesen becsöngettek hozzá...

Este van. Újabb cetli. Engem érint... nem megfelelő számomra ez az időpont, legközelebb?

Ez alkalommal is rideg, elszomorító üzenet. Tisztában vagyok azzal, hogy rohanó világban és a modern technika világában élünk. De épp ennyire?!!!!

Annak ellenére, hogy mindenkinek van magánélete, privát szférája, amit tiszteletben kell tartani és nem állunk le személyeskedni egy idegennel, ez már enyhe túlzás! Az érdeklődő sajnos minden egyes alkalommal megfélekedezik az első tiszteletnyilvánításról, vagyis a köszönés nála már nem létezik.

Ennél is szomorúbb, hogy csak kérdez, és nem köszöni meg a választ.

JELENTÉKTELENNEK TŰNŐ JELESSÉGEK

A köszönetről jut eszembe, hogy mikor a Szent Jakab-zarándokutat jártam, ahol több száz zarándok haladt el mellettem vagy épp én mellettük és idegenek voltunk egymásnak, csak egy kagyló és a hátizsák volt közös bennünk első ránézésre, mindenki köszönt mindenkinek.

Sőt kisebb településeken még a helybeliek is köszöntek a zarándokoknak. Egy köszönés... mégis sokszor egy igazi erőforrás volt számomra. Több olyan zarándokkal is találkoztam, aki nem először járta az utat.

Meglepő volt ez nekem az elején, ez tuti bekattant, gondoltam. Nem volt elég neki egyszer ez a fájdalom?

Mivel az első nap lelkesedését a Pireneusok kiölték bennem, a fizikai fájdalom óriási, és ez elkísér napokig. Több tapasztalt zarándok is nyugtatott, hogy ez normális, mert az Út csak akkor kezd el beszélni, ha már érzi: a zarándok felkészült erre lelkileg.

Egy idő után a fizikai fájdalom tompulni kezdett, és csak a körülöttem lévő csodákat láttam... és örültem minden egyes szakasznak, lépésnek.

Mindegyik veterán zarándok arra figyelmeztetett, hogy ne essek kétségbe itthon az első hétköznapijaimban. Normális lesz, hogy idegennek fogom érezni magam a saját otthonomban és idegen lesz számomra az út előtti világom.

Így is történt, nem napokig... hetekig nem találtam a helyem. Legközelebbi szerettem sem értettek meg egy idő után.

Hála Istennek, nem voltam egyedüli idegen a saját otthonomban, mivel az Útra testvéremmel mentem. Együtt indultunk és együtt értük el az óceánt.

Előtte is szoros volt kapcsolatunk, de az Út után, mint minden, ez is átalakult... fejlődött.

Sokat töprengtem eleinte: miért olyan üres minden? Miért érzem idegennek magam saját szülőfalumban?... Sorolhatnám a kérdéseket, majd a válaszokat is, amelyeket szerencsémre megtaláltam. Igaz, elvárásolt kategória lettem, de nem érzem magam már idegennek sehol e világban.

A válasz, melyet első helyre tennék: tisztelet! Vagyis – amit a mai járókelő emberek egyre inkább elfelejtene – köszönés!!! a családtagnak, a szomszédnak, az ismerősnek...

Ha megfélekedeznek a köszönetről, miért meglepő a többi hiánya?

Sajnos ez ma már egyre inkább a megszokott, a normális viselkedés a modern világban.

A Föld azon részein lakókra, ahol még nem feledkeztek meg arról, hogy az embernek van lelke is, a modern világban élők sajnálkozva tekintenek. Mekkora tévedés!!! Hiszen embernek születünk e Földre, és nem rohanó gépeknek.

Nem vagyok asztrológiarajongó, mégis egy asztrológusnak köszönhetem egyik kedvenc mottóm: Felébredni áldás!

Mindenkitől kérdezem: néha úgy érzi, nem e világba tartozik? egy idegen csupán? kilóg a sorból?

Semmi gond, tanuljon meg örülni, hiszen értékes. A nehéz pillanatokban pedig – ezek gyakran akadnak – ne feledje: Felébredni áldás!!!

Marie Dentiere (1490–1561) genfi reformátornő, igehirdető, bibliakutató, Kálvin kortársa

A reformációnak sok arca van. Nemcsak Luthert, Kálvint, Zwinglit, Knox Jánost, Melanchthont és más nagy formátumú férfiakat adott akkor Isten a világnak, hanem megszűrt nőket is.

Olyanokat, akik szívét megragadta az evangélium, s vagy egyedül lettek a reformáció tanainak hirdetői, terjesztői, vagy reformátor férjük oldalán végezték jelentős szolgálatukat. A nevesíthetők közül most Isten genfi női harcosának, Kálvin kortársának és olykor bírójának, egy különös nőalaknak a portréját idézzük fel.

TISZTELETADÁS A SZELID ERŐ ASSZONYAINAK

Nem annyira nagyasszonyok, hanem fáklák, pislákoló gyertyabelek, lámpások voltak ők, akik a helyükön voltak, a lámpatartón, s világítottak mindenkinek a házban (Mt 5,15).

Akár egyedül, akár társukkal, akár uralkodói, előkelő férjük mellől vagy olykor ellenében – de a helyükön voltak. Isten tervében, s a terjedő hitébresztés oltalmazóiként. Egyfajta szellemi-lelki anyasággal vagy éppen nagyon is harcos lelki dominaként, úrnőként.

Kálvin volt az, aki kilencévi házasság után mellőle Istenhez tért feleségét, Idelette de Bure-t így írta le: „Szelid erő jellemezte, igazi egyéniség volt.”

Kálvin jellemzését alkalmazhatjuk másokra is. Erő, egyéniség lakozott az olykor nagyon is törekeny női testben.

Teológusnőként harcolta végig földi útját mai történetünk főhősnője, Marie Dentiere genfi reformátornő, igehirdető, bibliakutató, Kálvin kortársa.

„HIRDETNI AZ IGÉT AZ EGÉSZ VILÁGNAK”

Tournai-ben született, Genfben halt meg. Kifejezetten református irányvételű teológusnő, író és a reformáció első női historikusa volt. Azért küzdött, hogy a nőket egyenrangú emberként és prédikátorként ismerjék el, s emiatt igen sok baja volt.

Gondolkodásával előtte járt korának. Kálvin szóba sem akart állni vele, ami persze Kálvint is jellemzi kissé, ellentmondást alig tűrő személye, kis toleranciája megnehezítette Marie életét Genfben.

Ő maga sem volt könnyű természet, igen kritikus volt, talán még a kákán is csomót keresett. Ez a meg nem értésre való reakciója lehetett. Hosszabb időn át egy női Augustinus-kolostor főapácája volt a mai Belgiumban. „Csak álszentség, lelki sivárság és kényszer uralkodott ott. Menekültem innen.”

Amiként Luther, ő is kolostorral kezdte. Lutherhez vonzódott az életmód és a tanítás

okán, ezért 1524-ben kilépett a rendből, és Strassburgba ment. Ott egy lelkeszettel házassodott össze.

Együtt Svájcba utaztak, ahol férje református lelkész állást kapott. De a férj 1533-ban meghalt. Az özvegy később hozzámert Antoine Froment lelkészhez, aki Kálvin miatt nem szolgálhatott Genfben, pedig ott éltek.

Farel Kálvinhoz írt róluk levelet, közölve: a férj ivásnak adta a fejét, amin „nem csodálkozom, mert Marie teljesen uralkodik fölötte”. A magánéletben erős spirituális domina maradt, uralkodó természetű, mintha az apácaélet főnöknősege folytatható lett volna a magánéletben is.

A „DOMINA” TERMÉSZETŰ TEOLÓGUSNŐ, A NŐI EMANCIPÁCIÓ ELŐFUTÁRA

A samáriai asszony (Jn 4) volt a példaképe: „Volt nagyobb prédikátornő, mint a samáriai asszony? Aki bátor volt, hogy hirdesse Jézust és az Ő Igéjét? – Abból a városból pedig a samáriaiak közül sokan hittek benne az asszony szavára. (39. v.) – Az egész világ előtt hitet tett mellette, miután meghallotta: Az Isten Lélek, és akik imádják őt, azoknak lélekben és igazságban kell imádniuk” – írta az *Épître très utile*-ben.

Még Kálvin Genfbe érkezése előtt a kláriszák között megindult a személytől személyig terjedő reformációs izgalom, mozgás.

Utcai prédikációival is megelőzte korát. Marie Genf utcáin is prédikált arról, hogy Isten előtt mindenki egyenlő, és miért hordanak a papok hosszú palástot. Ez nagyon bosszantotta később Kálvint, amiről írt is Farelnek.

ELSŐ REFORMÁTUS REFORMÁTORNŐ, EMLÉKKÖVE A REFORMÁCIÓ GENFI EMLÉKMŰVÉNél

Írásaival a francia nyelvű reformáció első női alkotója, védelmezője, terjesztője. Majd-

hogynem feminista alaphangjuk van írásaiban, a lázadó, kritikus nő szólal meg bennünk.

A navarrai királynő gyermekének még héber grammatikát is összeállított.

Az Isten igéjének hirdetése előtt senki nem térhet ki, sem nő, sem férfi, kivált a lutheri tanításra tekintettel, a minden hívő papi szolgálatáról szóló reformátori tanítás szellemében: „Azt, amit Isten nektek adott, és amit nekünk, asszonyoknak kijelentett, egyikünk sem rejtheti el, s nem áthatja el a földbe.”

A nők státusáról folyó vitában (querelle des femmes) katalógust írt a Biblia jelentős nőalakjairól; nőtől ez az első ilyen írás francia nyelvterületen.

Példaképeinek Deborát, Rútot, a samáriai asszonyt és Mária Magdalénát tartotta.

Minden keresztyén egyenlő az Úr előtt, s ezt kritikusan, élesen így fogalmazta meg: „Azt kérdezem tehát, hogy Jézus nem ugyanúgy halt meg a szegény tudatlanokért és együgyűekért, mint a borotváltakért, a tonzúrákért vagy ékkövel díszített püspöksüvegeseikért? Avagy két evangélium lenne? Egy a férfiaknak és egy másik a nőknek? – márpedig mindnyájan egyformák vagyunk Jézus Krisztusban, benne nincs férfi és nő, szolga, sem szabad.”

Ez a korát megelőző Debora a reformátorkoránál sem talált meghallgatást, de Navarra úrhölgyénél és sok későbbi protestáns nőnél igen.

Valami azért történt: 1561-ben Kálvin egyik prédikációja elé, amelyet nyomtatva adtak ki Normandiában, ő írt előszót. Évszázadokig kellett várni, amíg művei a 19. század második felében megjelenhettek.

Gyakorlatilag annyi mozgástere maradt, hogy panziót hozott létre Genfben lányok oktatására, a református oktatási ideál viszszaigazolására.

2002-ben a genfi reformáció emlékművére az ő nevét is felvették Peter Waldes, John Wycliffe és Jan Hus, Bocskai, Kálvin, Farel, Knox és a többiek neve mellé. Megkésve, de nem feledkezve meg róla...

Az első református reformátornő volt ő. Méltó, hogy megemlékezzünk róla, aki a helyén volt Isten akaratából élete 71 éve alatt. Majd helyére került az emlékezetben is, a reformáció genfi emlékművének.

Ha ezt Illyés Gyula megélhette volna! Biztosan zengte volna nagy versében az ő dicséretét is. És akkor nem száznegyvenhármát lépett volna, hanem, mondjuk, százötvenhármát, Marie Dentiere tiszteletére is...

Elbúcsúzott a kertvárosi gyülekezettől

Felejthetetlen marad a nagykirály-kertvárosi gyülekezet számára az a vasárnap délelőtti istentisztelet, melyen új kenyér ünnepe alkalmából kiosztották az úrvacsora szent jegyeit. Idén ekkor vettek először úrvacsorát azok az ifjak, akik az előző vasárnap konfirmáltak. Emlékezetes marad ez a nap számukra azért is, mert Bencze-Kádár Orsolya lelkész nő többévi szolgálat után elbúcsúzott a gyülekezettől.

Az ünnepi istentiszteleten a lelkész nő igemagyarázatában a hálára és az imádságra hívta fel a figyelmet. Az igehirdetést megható

pillanatok követték, amikor az egyházközség vezetősége lelki útravalót adott át.

Tolnay István esperes elmondta, hogy bár szomorúak a búcsú miatt, mégis öröm, hogy a lelkész nő továbbra is itt marad a közelben, hisz a jövőben kórházlelkészként fog szolgálni. Azt kívánta, hogy a kertvárosi egyházközségre úgy tekintsen, mint olyan bástyára, ahova mindig vissza lehet térni.

Papp Zsolt főgondnok a gyülekezet nevében mondta el: hálásak azért, hogy megismerték, és hogy közöttük szolgált a lelkész nő. Az Újszövetségből idézett lelki útravalót: „Ne félj, csak higgy!” Lk 8,50

A lelkész nő háláját fejezte ki azért, hogy a lelképásztori munka sokrétű szolgálatába volt alkalma betekinteni. Megköszönte a gyülekezetnek, hogy első perctől fogva szeretettel és tisztelettel vették őt körül.

Az elmúlt időszak templomépítési munkálatairól megemlítette, hogy amíg a munkát zajlott, az emberek eszközök voltak Isten kezében. Ő adta az áldást. Arra kérte a gyülekezetet, hogy a jövőben élő kövekként legyenek jelen alkalomról alkalomra a templomban és építsék a közösséget.

Bencze-Kádár Orsolya lelkész nő teológiai tanulmányait a Debreceni Református Hittudományi Egyetemen végezte. Öt évet szolgált a Nagykirály-kertvárosi Református Egyházközségben. Igéhirdetéseivel, közvetlenségével és alázatával hamar becsempészte magát a felnőttek és a gyermekek szívébe. Online istentisztelet-közvetítései a legnépszerűbbek közé tartoztak az elmúlt időszakban. Isten által rábízott szolgálatát Nagykirályban és Tasnádon folytatja kórházlelkészként.

NKRE.RO

Sunyitábor az álmokról

Nagy tábor, sajnos, nem lehet tartani, de a szabadban tartózkodhatnak csoportok. Ezt a lehetőséget használta ki a Sztármárnémeti-szigetlankai Református Egyházközség húszfős ifjúsága. Az álmokról tanulhattak együtt, s kirándulás közben az Igével foglalkoztak és az Ige foglalkozott velük.

Túrázás, bibliaórák, szabadtéri istentiszteletek. Nagyon vágytak ezekre a fiatalok is, s Nagytarnán egy rövid időre lehetőségük nyílt rájuk. Dániel próféta könyvéből hűséget, bölcsességet, kitartást, Istenhez való ragaszkodást tanulhattak. A könyv különböző részeit csoportokban adták elő, beleélve magukat Dániel és barátai helyzetébe és abba, hogy semmi sem örök, csak az Isten, s aki hozzá tartozik.

Rácz Ervin lelképásztor emlékeztette az ifjakat, hogy konfirmandus korukban azt sulykolta beléjük, hogy értékesek, ez alkalommal azt üzenté, erre az igazságra alapozva, hogy Istennek és gyülekezetének szüksége van az ő szolgálatukra is, már a jelenben, nem csak a jövőben.

Dániel, az álmofejtő, a jövőről kap kijelentéseket. A mi álmainkban olykor a múlt köszön vissza, de az sem lehetetlen, hogy a jövő csírája van ott tudatalattinkban, s már annak kibontakozását is észlelhetjük. Az álmokat nem szabad sem lebecsülni, sem túl nagy jelentőséget tulajdonítani nekik. Azonban minden álmunk arról a vágyról is szól, hogy boldogok szeretnénk lenni. Isten elkészítette nekünk ezt az örök boldogságot, az Ő Fia által. Ennek a fényében élhetünk ma is.

Jézusnak is van egy álma. A gyülekezet. Az ő menyasszonyáról álmodik, s ez az egyház. Az az egyház, melyet ilyen-olyan módon ma is üldöznek, megvetnek, tipornak, de van vigasztalódása. Ehhez az igaz hitben megegyező, örök életre elválasztott sereghez tartozhatnak aktív módon ma is az ifjak – adta át a meghívást a lelképásztor, s erre válaszul Papp Krisztina kántornő vezetésével énekeltek is: „Meghívtál, hogy vízre lépjek, hol Nélküled elsüllyedek. Ebben megtalálalak Téged, a mélységben megtart hitem...” Ezt a meghívást a gyülekezet jelen levő presbiterei is megerősítették, akik finom ételt készítettek a csapatnak.

Nekem Nyolc

Nem véletlenül hangzott a hegyi beszéd nyolc boldogmondása a Mikolai Református Egyházközség konfirmációs vasárnapján. Ugyanis négy leány és négy fiú, összesen nyolc fiatal tett bizonyágot hitéről. A konfirmáció végén az útravaló gondolatok is a nyolcas szám köré fonódtak.

Számos szófordulat ismeretes a magyar nyelvben. Hetvenkedik, ebek harmincadja, nem engedünk a negyvennyolcból, ötöl-hatol, nekem nyolc... vagyis mindegy.

Nekem nyolc konfirmandus kedves és mind egy, vagyis egyenként kedves mindenki, aki ma bizonyágot tett – fogalmazott Higied István lelképásztor.

A nyolcas szám páros szám. A köszöntők során egy testvérpár szavalt verset, ennek egyik szakasza: „*Ne hagyd a társad, segítsd meg őt, ne hagyd a porban küszködőt.*” A testvériség egyetemes gondolata keresztyén szolidaritásra hív. Az oktáv a zenében azokat a hangokat jelöli, amelyeknek együtt ható variációja adhatja a harmóniát. A gonosz lehangol, és hamis lesz az életünk dallama. Igyekeznünk kell Krisztusra hangolt életet élni, és akkor: „...*akinek szép a lelkében az ének, az hallja a mások énekét is szépnek.*” (Babits M.)

A periódusos rendszerben nyolcadik az oxigén. Ebben a „covidos világban” a legfontosabb az, hogy elegendő oxigén jusson a szervezetbe. Fontos az élet számára a lélegzés és a „lélekzés”. Az imádság olyan a lelkünknek, mint az oxigén a tüdőknek. Átjárja az egész életet és áldássá lesz.

A nullán kívül a 8-as olyan szám, amelynek, ha elforgatjuk, az alakja ugyanolyan marad. Maradjatok meg a hitben, akármerre forog is majd az élet! – biztatott a lelképásztor.

A lefektetett nyolcas a ∞ végtelen jele. Az élet során a Végtelenhez térjünk mindig vissza, aki véges létünk után az örökkévalósággal ajándékoz meg bennünket Krisztusban.

„Nekem nyolc.” Vajon tényleg mindegy?...

REFSZATMAR.EU

Alázat, tisztelet, hála –

A németi református gyülekezettől vasárnap, augusztus 30-án búcsúzott Sipos Miklós lelkipásztor, volt esperes. Negyvenegy év lelkipásztorság után vonul nyugdíjba. Szívében hála van, az alázatot tartja a legfontosabb lelkipásztori tulajdonságnak. A búcsúzás előtti napon, költözés közepette kérdeztük őt.

– Milyen érzésekkel búcsúzik a gyülekezettől?

– A búcsúzás mindig vegyes érzelmeket kelt az emberben, mert az óhatatlanul azt jelenti, hogy valaminek vége van, egy korszak véget ért. Természetesen egy új kezdetet is jelent, mert megéljük és megtapasztaljuk: az Úristen mindig úgy rendezi a mi életünket, hogy ha egy ajtó bezáródik, a másik kinyílik, sőt még be sem zárult, már nyitva van az a bizonyos másik ajtó. Azt, ami a hátunk mögött van, ismerjük, de nagyon nehéz pár percben összefoglalni. Az pedig, ami előttünk van, ismeretlen, és az Isten sokkal jobban szeret annál, mint hogy azt az orrunkra kösse.

– Ami hátam mögött van, elfelejtem, mondja Pál apostol. De egy ilyen nagyon szép pálya végén mégis az ön háta mögött levőkről szeretnék kérdezni. Állomások vannak, Kolcsról indult...

– Nagykolcsról indultam, lelkészcsaládban nőttem fel, s ezért nyilván lépéselőnyben is voltam bizonyos tekintetben. Mindenki az életére visszatekintve talál egy pontot, amire azt mondja, hogy az Úristen engem itt fogott meg. Nekem ez egy istentisztelet volt, amikor édesapám prédikált. Jézusnak az a példázata volt alapige, amelyben elmondja, eljön az a nap, amikor jobb és bal kéz felől állítja az embereket, s elmondja, hogy te a kicsinyekkel ezt meg ezt cselekedted meg...

Úgy a szívembe égette az Úristen, hogy tőlünk egyszerűen azt várja el, hogy másokkal jól cselekedjünk. S aztán az, hogy ez a jócselekvés nekem a lelkési pályát jelentette, attól a pillanattól kezdve egyértelmű volt. Ez volt az a pillanat, amikor Isten kijelölte az utat.

A kolozsvári teológia elvégzése után következtek a segédlelkési évek Németiben. Abban a szerencsés helyzetben voltam, hogy dr. Fábíán György mellett kezdhettem, aki kitűnő szónok, jól képzett teológus, rendkívüli egyéniség volt; nagyon sokat tanultam tőle. Hálas is vagyok az Úristennek, hogy ezt megadta nekem, de sajnos kevés volt ez az idő, mert egy évet voltam itt segédlelkész, amikor dr. Fábíán György autóbalesetben meghalt.

Innen Szatmárnémetiből Hiripre kerültem ki, egy akkor még kétszáz lelken felüli gyülekezetbe, a világtól elzárt helyre. Hiába

volt tizenkét kilométerre a várostól, semmi közlekedési lehetőség nem volt. Nagyon szép hét esztendő telt ott. Amikor az önálló lelkipásztori szolgálatot megkezdtem, belevethettem magam a munkába... Azok a gyönyörű élmények, amikor láthattam, hogy a falu apraja-nagyja ott van a templomban, délelőtt és délután is, sőt délután talán még többen is, mint délelőtt. Onnan hívtak meg Szamoskrassóra, ami minden téren előrelépés volt, hiszen a 250 lélekhez viszonyítva 950 lelkes volt abban az időben az ottani gyülekezet.

– Mennyire volt előny vagy hátrány, hogy szinte hazaérkezett, hiszen nagykolcsiként abból a községből származott?

– Én mindenképpen az előnyt éreztem annak, hogy a szomszéd faluban születtem, ismertem már a gyülekezetet. Az ember soha nem parancsra fogja megkapni a tiszteletet, hanem a hiteles életvitele miatt. Soha nem próbáltak meg tegeződni társaságban vagy bizalmaskodni. A tiszteletet mindig mindenkitől megkaptam. Ehhez az kellett, hogy mindig mindenkinek megadtam.

– A beszámolóból kedves és boldog hangulat sugárzik, pedig azért '90 előtt vagyunk. Mondhatnánk, hogy az az időszak tele volt megpróbáltatásokkal, nyomorúságokkal, és mégis hálát érzek a szavaiban. Hogyan lehetett dolgozni olyan nehéz körülmények között?

– Ott voltak például az áramszünetek. Faluhelyen bűnbánati istentiszteleteket tartani csak késő este lehetett, amikor mindenki ellátta a jószágot. Annak is megvolt a varázsa, hogy a petróleumlámpát kitettük az úrasztalára, és szépen megtartottuk az istentiszteletet.

Persze megélni azt a nehéz helyzetet, hogy mivel behoztuk a gyermekünket Szatmárra, magyar tagozatra, mert ott Hiripen éppen megszüntették, ennek okán másnap kirúgták a feleségemet... nyilván ez is benne volt a pakliban. Mint ahogy az is, hogy rendszeresen tapasztalni kellett különböző nehézségeket. Ezeken mindig túlegyűrt az, hogy ott volt a gyülekezet. Volt hol szolgálni, volt kinek szolgálni. És az Úristen mindig megadta a látható gyümölcsöt is: összetartást, szeretetet, békességet, tenni vágyást.

A legnehezebb periódusban építkezési engedélyt nem kaptunk, építőanyagot vásárolni nem lehetett... Hiripen gyülekezeti termet építettünk önerőből, közmunkával. Ezek azok a dolgok, amik mindig adták az erőt és a kitartást.

Krassón ugyanez volt a helyzet. 1989 januárjában kerültem oda: gyülekezeti termet építettünk, 1990 után, ahogy csak lehetett, kiharcoltuk, hogy a volt felekezeti iskolát kapjuk vissza. Ifjúsági központot, idősök napközi otthonát létesítettünk. Az első falusi gyülekezet voltunk a megyében, amely ravatalozót alakított ki. Énekkar, vegyes kar, női-ikar, férfikar... csodálatos munka volt az. Itt az ember nem tehetett mást, mint beállt abba a pázmába, s csinálta örömmel, szívesen.

– Hogyan élte meg a változást? Hirtelen mindent lehetett. Mi újat hozott ez?

– A változás után annyiban tágult a kör, hogy más gyülekezetekkel a kapcsolattartás már könnyebb volt. Ki lehetett lépni a pincéből a napfényre, a változás hozott egy új szintet a gyülekezet életébe. Nem beszélve arról, hogy attól a pillanattól kezdve a közművelődési tevékenységét is kibontakoztathatta az egyházközség. Nagyon híres személyiségek megfordultak Szamoskrassón: a lengyel

beszélgetés Sipos Miklós lelkipásztorral

nagykövet, Magyarország nagykövete, történészek, tudósok, közéleti személyiségek... Rengetek kulturális rendezvényünk volt akár Bem József kapcsán is. Az egyházközösség keretében létrehoztunk egy tájházat is, összegyűjtöttük a még fellelhető régi munkaeszközöket, hogy ne vesszenek a feledés homályába.

– Annyira felgyorsultak az események, hogy 1994-ben a Szatmári Református Egyházmegye voltaképpen különvált a Nagykárolyi Református Egyházmegyétől az áttekinthetőség miatt. Ekkor az új szatmári egyházmegye első esperese lett, s az maradt 16 évig, egy négy- és két hatéves cikluson át. Az utóbbi két ciklusra ellenjelölt nélkül választották meg.

– Azelőtt valóban áttekinthetetlen volt az egyházmegye: az Avastól a Tövishátig mintegy 72 gyülekezet tartozott hozzá. Az első választás számomra óriási meglepetés volt, hiszen én akkor a fiatal generáció egyik tagja voltam. Amikor eljött a jelölés ideje, a közgyűlés után, s megkérdezték, vállalom-e, először nemet mondtam, de a nekem bizalmat szavazók meggyőztek, hogy ne hivatkozzak a fiatalságomra, mint a próféta, ne mondjam, hogy fiatal vagyok én, tessék elvállalni!

Kovács Ferenc és Fodor Lajos volt a másik két jelölt, és első körben elnyertem a többség szavazatát a választói közgyűlésen. Így lettem én 1994-ben az akkori Királyhágómelléki Református Egyházkerület legfiatalabb esperese. A két hatéves ciklusban az Esperesek Kollégiumának elnöki tisztségét

is betölthettem. Szép, kellemes emlékek fűznek ehhez a munkához is, mert mindig jó hangulatú, őszinte megbeszélések voltak. Az egyházmegyében sem voltak veszekedések. Ez nem azt jelenti, hogy nem voltak gondjaink, de mindig meg tudtuk beszélni őket ott benn a lelkes közösségben, lelkipásztorhoz illő módon. Büszke vagyok arra, hogy tizenhat évi esperességem alatt egyetlen fegyelmi sem volt.

– Nem akarok kategorizálni, de egy vidéki lelkipásztornak Németi, ha kertváros is, más. Milyen kihívásokat jelentett ez?

– Remélem, senki nem érti félre a szavaimat: nem éreztem új kihívásnak. Ugyanis én mindig azt vallottam, hogy a hiripi, a szamoskrassói egyháztag is igényes, és nem mellébeszélésre és egyebekre vágyik. Ott valamit kapni akar. Egy lelkipásztor élete a folyamatos készülés, önképzés, tanulás. Ez lemérhető talán az én pályafutásomon is. Ha egy fokkal jobban prédikáltam is például Németiben, mint Krassón, az azért volt, mert idővel érettebb lettem.

– Úgy érzem, tele van a szíve hálával...

– Csak hálával, mindenért. Akkor, amikor megjártuk életünknek a mélységeit, különböző tekintetben, akár családiakat, akár másokat, amelyeken végigvezetett az Úristen, nekem mindig volt egy kapaszkodóm: „Isten mifelőlünk valami jobbról gondoskodott.” Zsid 11,40 Nem azt a pillanatnyi helyzetet kell nekem most néznom, hanem arra kell gondolni, hogy ha valami jobbról gondoskodott, akkor az el is fog jönni. Ez erőt kell adjon.

– Biztosan fantasztikus dolog lehetett megélni, hogy lelkipásztori szolgálata végén, szinte utolsó aktív munkájaként, az unokáját megkonfirmáltathatta.

– Ezek a lelkipásztor életében csodálatos ajándékok. Amikor gyermekedet, unokádat kereszteted, konfirmáltatod, esketed... Ezek olyan családi események, amelyeket örömmel, szívesen kell vállalni. És nem elég egy egész élet, hogy az Úristennek megköszönjük, hogy ilyenekkel is meg tud ajándékozni bennünket.

– Holnap, a búcsúzáson, milyen ígéről fog prédikálni?

– Mindig vallottam azt, hogy nincsenek véletlenek. Egy évvel ezelőtt kértem Istent, hogy hozza elé az ígét, amit majd annak idején, amikor elköszönök, felolvashassak a gyülekezetnek. A *Bibliaolvasó Kalauz* szerint ezekben a napokban olvassuk Sámuel visszavonulásának történetét. Amikor ezt elolvastam, tudtam, hogy ez lesz az!

– Adatokban, röviden, hogyan fest ez a 41 évi szolgálat?

– Igyekeztem segédlelkész korom óta jegyezni a szolgálatokat. Összesen, a gyülekezeteimben, tehát a vendégszolgálatokon kívül, 7166 igehirdetési szolgálatom volt, 321 gyermeket kereszteltem meg ('90 után nagymértékben csökkent a kereszttelők száma), 137 ifjú párt indítottam el közös útjukra, 1350 temetési szolgálatom volt (ami nagyon sok). Voltak más jellegű szolgálatok is, a gyülekezeteimen kívül. Szolgáltam Németországban, Svájcban, Brüsszelben az Európai Parlamentben (Tőkés László püspök szervezésében egy keresztyén konferencián, ahol szinkrontolmácsok fordították az igehirdetésem a nyitó istentiszteleten; a pünkösdi csodáját élhettem át, hiszen mindenki értette, amit mondok).

– Mit tart a legfontosabbnak a lelkipásztori szolgálatban?

– Az alázatot. ALÁZAT az ige iránt, Isten iránt. Ebből fakad minden más. Ebből aztán kinő, úgy, ahogy felsorolja Pál is a Galatákhöz írott levelében, a lélek gyümölcse. Itt is így van. Ebből fakad az istenszeretet, az emberszeretet, a hűség. Ez a lényeg. És ha ez megvan, akkor az ember nem elkeseredve, nem hibásokat keresve, hanem őszinte hálával tud lezárni egy korszakot az életéből, bizakodva tekintve a jövőre, hogy az Úristennek, ha eddig gondja volt rá, a jövőben is lesz. És ha Ő úgy érzi, hogy egy idősödő eszközre még szükség van, akkor majd meg fog találni.

MAGYAR IMA A NÉPET SÚJTÓ JÁRVÁNY IDEJÉN, 1760-BAN

A beteg népeknek imádságok

Örök, mindenható, kegyelmes Isten, a mi Urunk Jézus Krisztusnak dicsőséges Szent Atyja, engemet az én halandóságomról intesz a betegség által, hogy szépen hívsz a bűnbánatra.

Nem akarod te, Úristen a bűnös embernek az ő bűneiben való elveszését, de hogy inkább megtérjen és üdvözljön, s örökkön örökké éljen.

Tehozzád kiáltok teljes szívemből, Uram, a te nagy búsulásodban ne feddj meg engem, se ne dorgálj meg engem a te haragodban.

Könyörülj énrajtam, nagy Úristen, mert az én csontjaim ugyan megrothadnak immár, az én lelkem is igen megháborodott, de te, Uram, meddig haragszol rám?

Küldd hozzám a te irgalmasságod, és a halálból vedd ki az én léteimet, ments meg engem a kárhozottól a te hozzám való nagy kegyelmességedért: gyógyíts meg engemet, Uram Isten, és én meggyógyulok, tartsd meg az én léteimet és megszabadulok, mert te vagy az én megdicsőíthető Istenem.

Te sebesíts meg engemet, és ismét te gyógyíts meg, te versz meg engem, és ismét könyörölsz rajtam, ölsz meg, és ismét eleve-nítesz meg engem.

Ha az én betegségem nem halálra való, segíts meg engemet!

Az én betegségemnek minden fájdalmát fordítsd nagy öröme, vedd hozzá, Úristen, az én könyörgésem, és vonj ki engem a kárhozatnak mélységes verméből, mert az én koporsóm nem tesz vallást, sem a halál nem mondhat tenéked dicséretet, hanem az élő emberek dicsérhetnek téged, mint most én is téged nagy dicsérettel és hálaadással illetlek: Uram, üdvözíts engem, hogy mind éltig csak téged magasztalhassalak a Krisztus Jézus által. Ámen.

Krízis Biblia – Covid Biblia – 2020

Idén március közepén valami olyan dologgal találkoztunk, ami a mai napig meghatározza és korlátozza mindennapi életünket.

Ez a jelenség a társadalom minden területén jelen van, így az egyházi életvitelre is rányomja bélyegét. Lassan, sajnos, kiürülnek a templomaink, mert csak korlátozott létszámban, feltételek szabályozta rendben lehet részt venni az istentiszteleteken.

Van más módja is annak, hogy Isten közelében, vele igenis több időt töltsünk. Mert addig vagyunk igazán Istenéi, amíg az ő dolgaival vagyunk elfoglalva.

Rohanó világban, sebes ritmusban élünk, mindenki siet velünk együtt, alig állunk meg, vagy ha igen, akkor is csak felületesen.

Álljunk meg! Töltsünk tartalmas, minőségi időt Isten közelségében!

Másoljuk le a Bibliát! Forgassuk Isten üzenetét kezünkben és szívünkben!

Erre az áldozatos szolgálatra hívunk gyermekeket, ifjakat, felnőtteket, mindenkit, aki szeretne részese lenni egy ilyen egyedi munkának, közös tevékenységnek.

A másolás során lényeges az, hogy lassan, átgondolva, erre időt szánva másoljuk a szent könyv tartalmát, amely különleges, hiszen elvisz bennünket egy sajátos korbá, szokás-világba és hangulatba is. Kérjük, hogy Isten az ő Szentlelke által indítsa bennünket, és neveljen, formáljon bennünket ilyenképpen is az ő szent igéje által!

A másolás formája, módszertana:

A Károli Gáspár által fordított Bibliákat használjuk.

A4-es méretű, bármilyen színű lapokra írunk, 5 cm-es lapszélt hagyva a bal oldalon. Csak egyik oldalra írunk, tüntessük fel a fejezet címét és számát, pl. Mózes első könyve, 1 rész..., a lemásolt rész végén lehet díszíteni a munkalapot, ízlés és tehetség szerint.

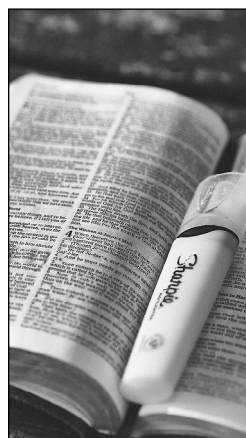
A másoló tüntesse fel a nevét: Másolta: ...

Olyan írószert használjunk, amely szépen látszik és maradandó.

Majd, ha ki-kifejezte az általa vállalt részt, egy külön lapra jegyezze le, mit jelentett számára ez a munka.

Kérjük, másolási szándékukat feltétlenül jelezzék lelképásztoruknak.

DÉNES ISTVÁN LUKÁCS generális direktor, VINCZÉNÉ PÁLFI JUDIT előadó tanácsos

Fricska – Csak türelem

Volt egyszer egy nagyon türelmetlen szerzetes. Eldöntötte, hogy türelmet kell tanulnia. Ezért épített magának az erdőben egy kis házat, távol a civilizációtól. Évek teltek el, és egy férfi utazott keresztül ezen az erdőn. Találkozott a szerzetessel. A férfi meglepődött, hogy ilyen messze mindentől talál valakit, aki itt él. Megkérdezte, hogy miért él egyedül itt. A szerzetes azt felelte: azért jött ide, hogy megtanulja, mi a türelem. Az utazó ekkor megkérdezte, mióta van itt. A szerzetes

azt válaszolta, hogy hét éve. Az utazó meglepődve mondta: „Ha senki sincs körülöttem, hogy bosszantson, honnan tudod, hogy mikor tanultál meg türelmes lenni?” A szerzetes bosszúsán válaszolt: „Eredj innen! Nincs időm veled foglalkozni!”

Valahányszor türelmetlennek érezzük magunkat, ezt a képet lássuk magunk előtt. És hangosan felnevelhetünk. Ez egy példája annak, hogyan tudjuk irányítani az irányíthatatlan érzéseinket.

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323

www.facebook.com/harangszo

Felelős szerkesztő: Ghittea-Szabó József Levente. Hírszerkesztő: Tokár Sándor. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó.

Korrektor: Megyesi Antónia. Szerkesztőbizottság: Dr. Békefy Lajos, Fábán Tibor, Tokár Sándor, Törös Beáta, Wagner Erik. Szerkesztőség: BH-410202 Nagyvárad, Sulyok István u. 9. sz. Tel.: 0726242824, 0259435386. E-mail: harangszo.ujsgaz@gmail.com

Honlap: www.krek.ro, www.facebook.com/harangszo, www.harangszo.ujsgaz.wordpress.com. Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szent István Kertész Ábrahám Nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkész hivatalkon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.